

C233 – WEL23

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

3 juli 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie van huidkanker	1
Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de mantelzorg voor ouderen van vreemde herkomst in het Vlaamse Gewest	3
Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wachtlijsten voor buitenschoolse kinderopvang tijdens vakantieperiodes	
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan kinderopvangplaatsen voor de zomervakantie	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang	7
Met redenen omklede motie	19
Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan NMR-scanners in de Kempense regio	
Vraag om uitleg van de heer Erik Tack tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toewijzing van 18 NMR-toestellen en de regionale verspreiding ervan over Vlaanderen	19

Voorzitter: de heer Luc Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preventie van huidkanker

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag gaat over de preventie van huidkanker. De provincie Vlaams-Brabant heeft een campagne opgezet om jeugdwerkingen, opvangdiensten en ouders te stimuleren om aandacht te besteden aan het zonnen van kinderen tussen vier en twaalf jaar. Elk jaar ontwikkelen ongeveer duizend mensen een melanoom, een zeer agressieve vorm van huidkanker. Het initiatief van de provincie Vlaams-Brabant houdt in dat op aanvraag gratis zonnehoedjes en -petjes kunnen verkregen worden. Er zit ook een zonnewijzer bij die per huidtype bepaalt hoe men best met de zon omgaat.

Dat is niet alleen nuttig voor de ouders, maar ook voor de jeugdwerkingen en opvangdiensten waar kinderen een hele zomer verblijven. Ik wil de jeugdwerkingen zeker niet onderschatten, maar vaak werken ze met jonge vrijwilligers, die zich niet altijd even bewust zijn van de gevaren op lange termijn van langdurige blootstelling van de huid aan de felle zon. Dat lijkt mij een zeer nuttig initiatief, want met relatief beperkte uitgaven kunnen we aldus een belangrijke gezondheidswinst realiseren.

In het antwoord op een vraag van mevrouw Dillen over de preventie van huidkanker, in mei 2005, had uw voorganger het over enkele bestaande initiatieven. Het ging toen vooral over het opsporen van melanomen en over het aanbieden van informatie via het internet. Het initiatief van de provincie Vlaams-Brabant heeft het voordeel dat een doelgroep wordt bereikt die door deze laatstgenoemde initiatieven niet wordt bereikt. Bovendien worden via de kinderen ook de ouders gesensibiliseerd. Acht u het opportuun om een gelijkaardig project of een project voor deze doelgroep over te nemen voor heel Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mevrouw Stevens verwees naar een vraag die ik vorig jaar in deze commissie heb gesteld over dit onderwerp. Het initiatief waarover mevrouw Stevens het heeft, is zeer zinvol. Het klopt dat de verantwoordelijken van jeugdwerkingen doorgaans vrij jong zijn. Ze zijn zich niet altijd bewust van de grote gevaren van een langdurige blootstelling van jongeren

aan de zon. Zo is huidkanker in de VS een van de grootste doodsoorzaken van jongeren. Dat is toch verontrustend.

Veel jongeren zijn zich helemaal niet bewust van de gevaren van langdurige blootstelling aan de zon. Zeer veel meisjes tussen 15 en 25 jaar springen vrij nonchalant om met het bezoek aan zonnebankcentra en dergelijke. Zij willen er goed uitzien, en het is natuurlijk altijd leuker een mooi bruin kleurtje te hebben dan er als een witte pannenkoek bij te lopen. Het is dus nodig dat de jongeren worden geïnformeerd over de risico's. Een mooi kleurtje duurt niet lang, terwijl de negatieve gevolgen vaak nefast zijn.

Uw voorganger heeft een aantal maatregelen genomen, zoals het jaarlijks onderzoek door huidspecialisten. Als ik me niet vergis, is enkele weken geleden zo'n onderzoek georganiseerd. Verder zijn er preventiemaatregelen genomen via het internet. Ik vind dat we een tandje moeten bijsteken en dat we extra preventieve maatregelen moeten nemen, vooral naar jongeren en op het vlak van sensibilisatie. Jongeren gaan vaak nonchalant om met zonnen, ze zijn zich niet bewust van de gevaren en kunnen er achteraf helaas alleen maar spijt van krijgen als het slecht afloopt.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Huidkanker is een kanker die misschien niet zoveel voorkomt. Duizend mensen per jaar worden ermee geconfronteerd. Voor preventieve maatregelen moeten we focussen op kankers die te voorkomen zijn. Preventie van huidkanker is mogelijk.

Mevrouw Stevens zegt dat Vlaams-Brabant initiatieven in die zin neemt. Mijn provincie neemt ook heel veel initiatieven. Ik stel voor dat de Vlaamse overheid eerst eens gaat kijken bij de provincies. De provincie Limburg had een voltijdse medewerker die het hele jaar door bezig was met huidkanker en de preventie ervan. Hij ontwikkelde materiaal en stelde dat ter beschikking van doelgroepen zoals scholen en buitenschoolse kinderopvang, en op plaatsen zoals festivals en zwembaden.

Toen de middelen voor het Locoregionaal Gezondheidsoverleg (LOGO) hier ter sprake kwamen, heb ik al gepleit voor een schaalvergroting en voor de betrokkenheid van de provincies bij de LOGO-werking. Dat zou heel het Vlaamse preventiebeleid versterken. De discussie van vandaag over huidkanker sterkt me alleen maar in dat idee. Als we de krachten bundelen inzake preventie, kunnen we veel bereiken.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik dank de vraagstellers om dit thema onder de aandacht te brengen. Ik heb met veel interesse de informatie over het initiatief 'Kijk uit ... voor je huid' van de provincie Vlaams-Brabant doorgenomen. Het initiatief werkt sensibiliserend, onder meer omdat men gebruikmaakt van kwaliteitsvol, handig en origineel materiaal.

Ik kan me voorstellen dat veel jeugdverenigingen op dit laagdrempelige initiatief zullen ingaan, zodat deze zomer een ruime risicogroep kan worden benaderd. Ik apprecieer dat een provinciebestuur acties als deze ontwikkelt en implementeert en wil in dit verband – mevrouw Claes had het er al over – verwijzen naar een even kwaliteitsvol initiatief binnen het provinciebestuur Limburg. U vindt de informatie op www.limburg.be/gezondheid. U kunt daar zoeken naar 'verstandig zonnen'. Dat initiatief is zeker even sensibiliserend en richt zich naar een nog iets ruimere en meer gedifferentieerde doelgroep, namelijk kinderen en jongeren van 2,5 tot 18 jaar, kinderen in sportverenigingen en zelfs volwassenen.

De Limburgse sensibiliseringscampagne maakt gebruik van een educatief pakket, folders, affiches, postkaarten, insmeeracties – ik weet niet wat ik me daarbij mag voorstellen – op grote evenementen en ouderavonden in scholen, dit alles in nauwe samenwerking met geïnteresseerde gemeentebesturen. Ik apprecieer de projecten van het Limburgse provinciebestuur ten zeerste, net zoals het Vlaams-Brabantse initiatief. Ik hoop dat ze andere provinciebesturen inspireren om ook rond de preventie van huidkanker te werken.

Specifiek voor dit Limburgse initiatief is de samenwerking met de vijf Limburgse LOGO's. Ik verwijs hiernaar om een hint te geven. De LOGO's zijn een door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde structuur voor locoregionaal gezondheidsoverleg en -organisatie. De LOGO's in Limburg helpen dus mee bij de verspreiding van de informatie over initiatieven in het kader van de preventie van huidkanker. Ze hebben goede contacten met locoregionale sleutelfiguren en relevante organisaties, zijn bekend in de regio en hebben expertise inzake de noodzakelijke gedragsverandering rond tabak en voeding en dergelijke. Het kan dus zeer waardevol zijn dat de LOGO's deze ervaring en expertise ter beschikking stellen voor andere kwaliteitsvolle initiatieven zoals de preventie van huidkanker. Langs deze weg steun ik alvast de initiatieven rond de preventie van huidkanker via facultatieve acties in LOGO-regio's en doe ik een suggestie aan de initiatiefnemers in Vlaams-Brabant om de LOGO's te contacteren voor verdere samenwerking.

Naast de provinciale acties bestaat er nog een door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde organisatie, namelijk de Vlaamse Liga tegen Kanker (VLK). Het convenant met de VLK omvat de opdracht om de communi-

catie met de brede Vlaamse bevolking over kankerpreventie te verzorgen. In dit kader verspreidt de VLK informatie over verstandig zonnen en over de misverstanden rond huidkanker. U kunt hiervoor terecht op www.tegenkanker.net, onder de rubriek preventie, zonnen. Die informatie is gericht op doelgroepen zoals kinderen en buitenwerkers en geeft aan hoe iemand zelf pigmentvlekken kan controleren.

Verder heeft deze organisatie sterk meegewerkt aan de bekendmaking van de actie Euromelanoma van mei 2007. Voormalig minister Vervotte heeft dit jaar nog gezorgd voor een forse ruggensteun van dit initiatief door het inschakelen van de Vlaamse Infolijn. Bij de meest recente editie van Euromelanoma konden burgers op ons centrale infonummer 1700 terecht voor een afspraak met een dermatoloog voor de gratis opsporing op 7 mei. Op die manier is een belangrijke inspanning gedaan om de laagdrempeligheid van dit initiatief te bevorderen. Door het centrale beheer van de afspraken werd ook de telefonische belasting van de dermatologen fors verminderd. Naar aanleiding van deze actie werden in die periode 8351 oproepen geregistreerd bij de Vlaamse Infolijn. Over dit forse aantal oproepen waren er drie klachten, meer bepaald over het spoedig volzet zijn van de raadplegingen en over de soms lange wachttijd bij 1700. Ik zal voor 2008 nagaan hoe we daaraan kunnen verhelpen.

De preventie van huidkanker is nog niet onder een specifieke gezondheidsdoelstelling gevat. Dat verklaart waarom LOGO's momenteel nog niet structureel of systematisch werken aan de preventie van huidkanker, en wel aan de preventie van borstkanker, bijvoorbeeld. De LOGO's concentreren zich immers voornamelijk op de huidige Vlaamse gezondheidsdoelstellingen. Ik sluit niet uit dat wordt onderzocht of huidkanker daarin moet worden opgenomen. Ik wil niet voorbarig zijn, maar ik ben het eens met die leden die de aandacht trekken op het belang van preventie. Het volstaat niet om de grote killers te identificeren, we moeten ook nagaan waar kanker kan worden voorkomen via goed preventiegedrag. Huidkanker valt daar zonder enige twijfel onder, zoals mevrouw Claes onderstreept. Het lijkt me alvast een indicator om te overwegen bij volgende evaluaties van de gezondheidsdoelstellingen.

De samenwerking tussen de VLK en Euromelanoma is iets wat jaarlijks terugkomt en waaraan ik ook volgend jaar logistieke ondersteuning wil verlenen.

Mevrouw Stevens, laat ons alle initiatieven die in de verschillende besturen ontstaan, bundelen. Ik hoop dat ook andere provincies initiatieven zullen nemen. Laat ons kijken hoe we de gebundelde ervaringen kunnen omzetten in een soort van best practices, die we dan zoveel mogelijk aanmoedigen in heel Vlaanderen. Ik

ben alvast tevreden dat twee provinciebesturen dit ter harte nemen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik ben blij te vernemen dat er al veel initiatieven bestaan voor de preventie van huidkanker. Ik ga helemaal akkoord met uw visie dat we het warm water niet opnieuw moeten uitvinden. Limburg speelt daarin een voortrekkersrol, net zoals Vlaams-Brabant. Misschien kunnen deze provincies de andere aanmoedigen om initiatieven te nemen ter preventie van huidkanker.

De LOGO's en de VLK zijn belangrijke partners in de hele procedure. Het is belangrijk dat zoveel mogelijk partners samengewerken. Ze moeten optimaal worden gestimuleerd en ze moeten ervaringen kunnen uitwisselen. Er is inderdaad al veel gebeurd. De Vlaamse overheid kan een stimulerende rol spelen op dit vlak.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, ik was te laat, waardoor ik me niet kon aansluiten bij deze vraag. Ik had een vraag over preventie en armoede. Die kan straks bij agendapunt 7 nog aan bod komen.

Mijnheer de minister, u hebt zoveel lovende woorden gesproken over Limburg en de Limburgse projecten. Ik vind dat veelbelovend voor onze verdere samenwerking.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Mijnheer de voorzitter, ik moet nog een beetje uitleg geven over 'we smeren 'm'. Bij concerten en dergelijke kunnen de mensen zich aan de stand van de provincie Limburg laten insmeren. Men moet dat dus heel letterlijk nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Anne Marie Hoebeke tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de mantelzorg voor ouderen van vreemde herkomst in het Vlaamse Gewest

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de studiedienst van de Vlaamse Regering heeft een studie uitgevoerd waarin de conclusies over de mantelzorg voor

ouderen van vreemde origine opvallen. Als men over ouderen spreekt, wordt in de meeste gevallen geen onderscheid gemaakt tussen autochtonen en allochtonen. Ik heb dat ook gezien in de gemeentelijke beleidsplannen. Nochtans meen ik dat er toch een zeker onderscheid dient te worden gemaakt, gezien de invalshoek van waaruit wij het ouderenbeleid bekijken. Het rapport zegt dat er een grote groep ouderen is van heel heterogene herkomst: Turken, Marokkanen enzovoort.

Veel ouderen komen vanuit hun thuisland naar de kinderen. Mantelzorg is in het thuisland de gewoonte. Degenen die geïntegreerd zijn en die de Belgische nationaliteit hebben, nemen onze gewoontes en gebruiken aan. Man en vrouw beginnen vaak allebei te werken. Hoewel de mantelzorg in het segment van de ouderen van vreemde herkomst niet zal afnemen en mogelijk nog zal toenemen, dienen we toch aandacht te besteden aan de mantelzorgers. Er moet aandacht worden besteed aan de draagkracht van de mantelzorgers. We moeten deze mensen laten kennismaken met de structuren en de voorzieningen.

Met mijn vragen wil ik peilen naar de steunende en stimulerende rol die de Vlaamse overheid hierbij kan spelen. Kan de Vlaamse overheid advies, informatie of voorlichting geven over wonen en zorg voor ouderen van vreemde herkomst? Ze kunnen bijvoorbeeld een bezoek brengen aan rusthuizen en RVT's.

Is er al een onderzoek gebeurd naar de wensen en behoeften van deze ouderen inzake thuiszorg, welzijn en zorgvoorzieningen en woonvormen? Ook de eetgewoontes zijn bijvoorbeeld anders.

Kunnen de signalen en de behoeften van deze ouderen worden doorspeeld aan de bestaande voorzieningen zodat zij hiermee rekening kunnen houden?

Kan de overheid zorgen voor een blijvend communicatiesysteem tussen de ouderen van vreemde herkomst en de bestaande ouderenvoorzieningen? Kunnen de interculturele bemiddelaars hierbij een rol spelen? Veel van die ouderen beheersen onze taal niet.

Hoe zit het met de aanwerving van personeel van vreemde herkomst? Zijn er bijscholingscursussen mogelijk voor wie in het circuit van de ouderenzorg tewerkgesteld is?

Kan er ondersteuning worden gegeven aan de mantelzorg voor de ouderen van vreemde herkomst? Het is toch onze visie om op lange termijn minder nadruk te leggen op residentiele zorg, om de thuiszorg meer in handen te nemen en om de tussenstadia te benutten?

Kan alle informatie over wonen en zorg gebundeld worden, bijvoorbeeld in een webdossier? Dat project

loopt al in Nederland. De communicatie gebeurt door het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: We moeten ons afvragen of dit een thema is dat in eerste instantie in de commissie voor Welzijn moet worden behandeld. We hebben een departement Integratie onder minister Keulen en heel wat van de initiatieven die in dat verband genomen worden, passen in het integratiebeleid.

De provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, Limburg en Vlaams-Brabant hebben zich verbonden in een interprovinciale werkgroep en hebben het studieonderzoek gedaan waar u naar verwijst, mevrouw Hoebeke. Zij hebben dat gegoten in een boek 'Zorg voor allochtone ouderen'. Daarin zitten alle uitgangspunten verwerkt waarnaar u verwijst.

In onze provincie hebben wij een zorgstrategisch plan gemaakt om na te gaan hoe de zorg uitgebouwd moet worden. Allochtonen zijn een doelgroep. Ik heb daarnaar al verwezen in een vorige parlementaire vraag. Als wij een oplossing willen zoeken voor de opvang van allochtone ouderen in ons land, zullen we moeten focussen op de thuiszorg. De allochtonen die op dit ogenblik zijn opgenomen in een rusthuis, zijn op een paar handen te tellen. Het netwerk rond de allochtonen is vrij intact, anders dan in de Vlaamse samenleving. Onze ondersteuning moet uitgaan naar de mantelzorgers.

Ik ben ervan overtuigd dat daarnaar al voldoende onderzoek gebeurd is. Uw suggestie dat de Vlaamse overheid alle informatie nog meer zou kunnen bijeenbrengen is misschien wel goed. In Nederland zal ongetwijfeld heel wat onderzoek verricht zijn, maar het gaat meestal om andere doelgroepen. Vanuit de basis, het werken met de mensen zelf, de provincies, de gemeentebesturen en de integratiecentra is in ons land veel knowhow aanwezig. De bundeling daarvan zou misschien een opdracht van de Vlaamse overheid kunnen zijn.

Er lopen op dit ogenblik studiedagen over dit thema. De eerste studiedag vond plaats in Limburg, op 29 mei. Ik vermoed dat die studiedagen, die in elke regio plaatsvonden, nu afgerond zijn. Ik wil daarmee maar aangeven dat er al heel wat gebeurt.

De heer Luc Martens: Het gaat over veel meer dan het in kaart brengen van wat er bestaat. Hier rijst het probleem dat sowieso bestaat bij mantelzorgers, maar dan nog veel sterker. Mensen die kiezen voor mantelzorg, engageren zich, maar hebben de neiging zich zeer sterk in te graven. Het feit dat er meer van hen wordt gevraagd dan ze aankunnen, heeft onder meer te maken met een onvoldoende mentale bereidheid om een beroep te doen op de ondersteuning die er voor hen bestaat. Dat blijkt uit onderzoek. Ze zijn geneigd zich sterk te hou-

den en zichzelf te overtreffen. Ze zijn niet bereid anderen mee te laten meespelen om die zorg mogelijk te maken. Dat is manifest een van de grote leemten. Het is dus niet alleen een kwestie van weten, maar ook en vooral van bereidheid.

Ik kan me voorstellen dat die bereidheid om anderen mee te laten doen aan dat verhaal en om zo hun eigen draagkracht te vergroten, bij allochtonen nog kleiner is. Ze hebben immers een andere cultuur, met een soort geslotenheid en onzekerheid. Vaak kennen ze onze taal alleen in grote lijnen. Dat zal zeker een rol spelen.

Die coördinatie en die informatieverstrekking lijken me zeker een goede zaak, maar het gaat toch echt wel over attitudes, over de bereidheid om niet alleen op eigen kracht te werken en over het besef dat anderen kunnen meehelpen.

Mevrouw Sonja Claes: Bij allochtonen zijn de zaken toch nog iets complexer dan bij mantelzorgers in het algemeen. Zeker bij moslims is het de plicht van de schoondochter om voor haar schoonmoeder te zorgen. Vroeger was het in onze samenleving ook veel meer zo dat kinderen verplicht waren om voor ouders en schoonouders te zorgen. Dat is zeker het geval bij moslimmeisjes. De plicht om te zorgen voor ouders en schoonouders, eigenlijk om alleen voor hen te zorgen, is voor hen erg belangrijk.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, dit debat gaat natuurlijk over het omgaan met diversiteit. Daarbij zouden we erg interessante discussies kunnen beginnen over het inclusieve en het categoriale beleid. Vandaag zal ik me echter beperken tot de antwoorden op de vragen van mevrouw Hoebeke, goed wetende dat we hier bij gelegenheid misschien eens moeten op terugkomen. Dit debat zal immers in heel wat facetten terugkomen, telkens als we het hebben over dit soort aangelegenheden.

Mevrouw Hoebeke, als u in uw eerste vraag de mogelijkheid oppert om de beeldvorming over rusthuizen en RVT's aan te pakken door het organiseren van bezoeken, dan neem ik aan dat u het hebt over het verbeteren van die beeldvorming. Het moet duidelijk zijn dat het geven van advies, informatie en voorlichting in de eerste plaats de opdracht is van elke zorgvoorziening zelf. De beeldvorming is een aangelegenheid van de diverse zorgkoepels. Zij kunnen de verantwoordelijkheid om zich correct te manifesteren tegenover de buitenwereld en om de mensen te informeren over hun aanbod uiteraard niet afwentelen op een overheid.

Niettemin heeft de Vlaamse overheid in het verleden al een campagne gefinancierd om rusthuizen in een positief daglicht te stellen. In 2003 werd namelijk een subsi-

die toegekend voor het uitwerken van een kijk- en leesboek getiteld 'Rusthuizen inspireren rusthuizen in positieve beeldvorming'. Dat is de neerslag van een gezamenlijk project van drie rusthuiskoepels om de beeldvorming met betrekking tot ouderen, en meer bepaalde ouderen in een residentiële omgeving, in positieve zin te beïnvloeden. Een dergelijke Vlaamse campagne richt zich niet alleen tot allochtonen, maar tot een veel bredere groep van toekomstige zorgvragers. Uiteraard is het de bedoeling van dit een inclusief project is. Het was dus de bedoeling om ook allochtonen aan te spreken.

Lokaal zijn het vaak de dienstencentra die het initiatief nemen om ouderen van vreemde herkomst noties van het Vlaamse zorgaanbod bij te brengen. In concentratiesteden kan dit tot het gesubsidieerde takenpakket worden gerekend.

In 2001 verrichtte het Hoger Instituut der Kempen op vraag van de Vlaamse overheid een onderzoek naar de behoeften en het gebruik van voorzieningen en mantelzorg door groepen van allochtone ouderen in Vlaanderen. Daaruit werd een aantal interessante conclusies getrokken die zes jaar later misschien nog niet als compleet achterhaald mogen worden beschouwd.

Vermits allochtone ouderen het aanbod niet kennen, doen ze zeer weinig of haast geen beroep op Vlaamse voorzieningen. De weinige diensten die ze wel kennen, roepen vaak vooroordelen op, waardoor ze niet geneigd zijn die mogelijkheden ook echt te onderzoeken. Wie de stap toch zet, merkt al snel dat dit veel inspanningen vergt. De studie wijst op het belang van onderlinge communicatie en op de stimulerende rol die een overheid daarin kan spelen, door het aanbieden van praktijkgerichte taalcurricula voor allochtone ouderen, door het inzetten van interculturele bemiddelaars op de werkvloer om eventuele verschillen qua communicatiecultuur op te vangen, en door het inzetten van allochtone personeelsleden. Op dat vlak heeft de hele Vlaamse Regering een aantal inspanningen geleverd. Ik denk aan het sensibiliseren van werkgevers, de verplichte inburgering of de gelijke kansen in het onderwijs. Al deze maatregelen komen voor een groot gedeelte tegemoet aan uw bezorgdheid.

Het steunpunt Beleidsrelevant onderzoek 2007-2011 gaat voor het thema Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ook na of er geen onderzoek kan worden uitgevoerd naar de noden inzake thuiszorg in de Vlaamse populatie. Deze studie komt eraan. Diversiteit zal een component zijn van het onderzoek. Ik denk bijvoorbeeld aan de impact van allochtonen op de nood aan thuiszorg. De vraag kan worden gesteld hoe vaak allochtonen een beroep doen op thuiszorg en of er een wezenlijk verschil is met autochtonen, wat de oorzaken zijn van deze eventuele verschillen, of de verschillen eigen zijn aan de huidige oudere generatie en of er indicatoren zijn voor een ander patroon tegen de tijd dat de huidige dertigers en veertigers zorgbehoevend worden.

Al deze vragen zijn het onderzoeken waard. Niets zegt immers dat sommige verschillen, waarnaar u terecht verwijst, voor eeuwig en altijd blijven voortbestaan.

Op uw derde vraag, of de overheid signalen en behoeften van ouderen kan doorspelen naar de bestaande voorzieningsnetwerken zodat zij hierop kunnen inspelen, kan ik het volgende antwoorden. De signalen en behoeften van allochtone ouderen worden in interactie ontdekt en gecommuniceerd. Dat vergt een engagement van alle betrokkenen. Wij kunnen dat ondersteunen en aanmoedigen, zonder echter te stellen dat de overheid daar allemaal moet voor zorgen. Iedere actor op het terrein moet er immers van uitgaan dat hij dat doelpubliek moet bereiken bij het optimaliseren van zijn dienstverlening. Ik geef een paar voorbeelden. Limburg heeft, samen met de provincie Oost-Vlaanderen en onder impuls van de Vlaamse Gemeenschap, met het Provinciaal Integratiecentrum het project 'Ouder worden in Vlaanderen' opgezet. In dat kader kregen Italiaanse en Turkse senioren van een aantal mijngemeenten in groep een vormingsreeks aangeboden. De diensten werden gesensibiliseerd voor de noden van die specifieke groep ouderen. Het was de bedoeling om informatie en voorlichting te verstrekken over bestaande voorzieningsnetwerken en om de zorgsector attent te maken op kenmerkende signalen en behoeften van deze doelgroep. Dit initiatief heeft een sensibiliserend effect en werd ook uitgebreid naar de Marokkaanse ouderen. Het Vlaams Minderheden-centrum (VMC) organiseert thans in alle Vlaamse provincies een studieronde over allochtone zorg voor professionelen uit de zorg.

Ten slotte herinner ik graag aan de lopende projecten thuiszorg die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd. Het thema luidt: 'Optimalisering van de kwaliteit van thuiszorg aan allochtone personen, door tijdelijke bijkomende inspanningen op het vlak van de methodiekondersteuning en deskundigheidsbevordering van professionelen in door de Vlaamse overheid erkende en/of gesubsidieerde voorzieningen'.

De vzw Thuishulp Bond Moyson West-Vlaanderen biedt in het kader van dit projectthema vorming aan 250 verzorgenden en 25 omkaderingsleden. Daarnaast worden drie samenwerkingsakkoorden afgesloten met zelforganisaties en tien infosessies aangeboden aan organisaties die met allochtonen werken, voor een subsidiebedrag van 13.657 euro.

In het kader van hetzelfde projectthema biedt de vzw Familiehulp Nationaal in 2007 aan alle medewerkers een dynamisch en gedifferentieerd werkplan met het oog op het verhogen van de kwaliteit van de zorg voor allochtonen en het verhogen van de toegankelijkheid. Daarbij is voorzien in de aanmaak van een brochure en een video voor professionelen in de thuiszorg. Dat initiatief wordt ondersteund met een subsidiebedrag van 45.000 euro.

Tot slot ontvangt de Vlaamse Liga tegen Kanker (VLK) in het kader van de projecten thuiszorg een subsidie van 15.000 euro voor het ontwikkelen van een gids voor hulpverleners die allochtone kankerpatiënten begeleiden. Met deze korte inventaris kunnen we vaststellen dat de Vlaamse overheid bijzonder veel initiatieven neemt en ondersteunt die beantwoorden aan uw bekommernis.

Betreffende de vierde vraag, of de overheid zorgt voor een blijvend communicatiesysteem tussen de ouderen van vreemde herkomst en de verantwoordelijken van de ouderenvoorzieningen, en of het nuttig kan zijn om interculturele bemiddelaars in te schakelen, kan ik stellen dat een blijvend communicatiesysteem mij enigszins afschrikt. Ik veronderstel dat u wenst dat we alert blijven voor cultuurgebonden problematieken die kunnen opduiken in de communicatie tussen de mensen die in een rusthuis zijn opgenomen en de directie van het rusthuis. Ik weet niet of daarvoor een blijvend communicatiesysteem nodig is. In de erkenningsnorm voor rusthuizen is uiteraard opgenomen dat de bewoner en zijn familie weet moeten kunnen hebben van wat er gebeurt in het rusthuis, bijvoorbeeld wat het aanbod is inzake animatie. Tevens moet men met personeel en directie contact kunnen hebben, vooral bij een klacht. Dat maakt deel uit van de erkenningsnorm. Het behoort dus tot de verantwoordelijkheid van de directie om de werking van het rusthuis zo te organiseren dat dit ook voor de allochtone bewoners mogelijk is. Dat kan desgevallend via interculturele bemiddelaars, maar ook via vrijwilligers of familie.

Een belangrijk aspect hierbij is een gericht personeelsbeleid. Allochtone personeelsleden kunnen bijdragen tot het dichten van eventuele taal- en cultuurbarrières indien er bij de aanwervingen rekening wordt gehouden met de diversiteit in de regio en dus ook in de populatie van het rusthuis.

Ik laat toch niet na om te benadrukken dat ook de burgers hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Het misstaat niet dat de overheid duidelijk stelt dat we van de allochtone ouderen en hun familieleden verwachten dat ze de nodige inspanningen leveren om de taal voldoende machtig te zijn om een conversatie te kunnen voeren. Het beleid moet de zaken op gang trekken, maar de betrokkenen zelf moeten ook initiatieven nemen.

U hebt uw vijfde vraag hier niet vermeld, maar ik ga er toch even op in. Kan de overheid de bestaande zelforganisaties van etnisch-culturele minderheden betrekken bij de uitbouw van projecten voor ouderen van vreemde afkomst? Mevrouw Claes heeft het daarover ook al gehad. In het verleden werden dergelijke projecten financieel ondersteund door Welzijn. Sinds 2004 is dit diversiteitsaspect ondergebracht in het inburgeringbeleid van de Vlaamse overheid. Dat is een bevoegdheid van minister Keulen. Toch ben ik blij dat we het er even over hebben. Transversaal beleid betekent niet dat met

een transversale aanpak de kous af is voor de betrokken sectoren. Ik ben dus blij dat daarop de aandacht is gevestigd. We moeten ervoor zorgen dat dit geen blinde vlek wordt.

Vraag zes: kan de overheid geen personeelsleden van vreemde herkomst aanwerven en voor autochtone personeelsleden bijscholingscursussen organiseren, zodat de communicatie met en het inzicht in de situatie van deze ouderen wordt vergemakkelijkt? U weet ongetwijfeld dat de Vlaamse overheid in haar eigen personeelsbeleid de diversiteitstoets uitvoert: personen met een handicap en werknemers van allochtone afkomst zijn daarbij een prioritaire doelgroep. In de zorgsector werft de Vlaamse overheid niet rechtstreeks aan, maar ondersteunt ze initiatieven die de instroom van allochtone werknemers moeten aanzwengelen. In dat verband wil ik een viertal puntjes vermelden.

Een: in het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-profit- en de non-profitsector (VIA) dat de Vlaamse overheid in 2005 met de sociale partners afsloot, is vermeld dat de sociale partners de evenredige arbeidsdeelname van werknemers van allochtone afkomst nastreven. Ze engageren zich om in het kader van de jobcreatie die voortvloeit uit dit akkoord een substantiële inspanning te leveren om personen van allochtone afkomst aan te werven. Daarmee bouwen ze voort op de inspanningen die de sector in het verleden al uit eigen beweging heeft geleverd. Ik denk dat de zorgsector op dat vlak het goede voorbeeld heeft gegeven in vergelijking met sommige andere sectoren. Het streefcijfer voor deze doelgroep bedraagt tien percent van de nieuw gecreëerde jobs. De werkgevers zullen dit engagement in de betrokken sectorconvenant concretiseren.

Twee: in 2004 en 2005 verdeelde de Vlaamse overheid financiële middelen van het Europees Sociaal Fonds (ESF) onder een aantal opleidingscentra voor polyvalent verzorgenden voor het aanbieden van een geïndividualiseerd opleidingstraject met meer slaagkansen, onder meer voor allochtone kandidaten. Het moge duidelijk zijn dat de verhoogde slaagkansen er moeten komen dankzij het opleidingstraject, en niet dankzij een 'aangepaste' evaluatie.

Drie: verschillende opleidingscentra richten voor allochtonen ook een vooropleiding in die is gericht op het verwerven van een basiskennis van de Nederlandse taal en van praktische vaardigheden. Het volledige traject duurt twee jaar. Het bestaat uit een basismodule Nederlands als tweede taal, uit een schakeltraject voor laaggeschoolde volwassenen die leren leren en communiceren en uit een oriëntatie- en ingroeimodule rond social profit.

Vier: in 2005 maakte toenmalig minister Vervotte 45.000 euro vrij voor een project 'Ontwikkeling van

een vormingsprogramma over de zorg voor allochtone ouderen in rusthuizen en rust- en verzorgingstehuizen'. Bij deze voorbereidende studie werden van 1 december 2005 tot en met 30 september 2006 onder meer tien ouderenvoorzieningen in Brussel, Antwerpen, Gent, Leuven, Mechelen en Genk betrokken. In die voorzieningen werden 28 interviews afgenomen met directie, kaderpersoneel en lager geschoolden om de specifieke zorgbehoeften van oudere migranten in kaart te brengen. Op dat vlak is toenmalig minister Vervotte dus al aan uw wensen tegemoetgekomen. Dat kan ons alleen maar tevreden stemmen.

Vraag zeven: kan de overheid geen cursussen laten organiseren voor de mantelzorgers van ouderen van vreemde herkomst en kan ze de mantelzorgers niet ondersteunen, bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van de thuiszorg? Zoals u zegt, probeert de provincie Oost-Vlaanderen met het project 'Transculturele familie­zorg voor mantelzorgers' de allochtone mantelzorgers deskundiger te maken in het thuis verzorgen van ouderen. Ze worden dus alerter voor culturele verschillen. Als uit de evaluatie blijkt dat het provinciale project succesvol en effectief is, wil ik overwegen om dat thema te integreren in de projecten van het ouderenbeleid. Ik stel wel voor om de resultaten af te wachten en dan te onderzoeken of er veralgemeenbare elementen zijn.

Acht: kunnen wij niet de opdracht geven om alle informatie over wonen en zorg voor ouderen van vreemde herkomst te bundelen en good practices in een webdossier bij elkaar brengen, zoals dat momenteel al in Nederland gebeurt? Het bundelen van relevante beschikbare informatie is zeker een goed idee. Het is alleen de vraag of de Vlaamse overheid daartoe de opdracht moet geven. Doorgaans is het bundelen van wijsheid een goede zaak. Ik geloof echter in de kracht van het middenveld dat de woonzorg organiseert om daarnaar op zoek te gaan en om ervoor te zorgen dat informatie over de beste praktijken wordt uitgewisseld. Het idee kan zeker worden opgenomen in de beleidsplannen en in de eventuele beheersovereenkomsten met de structureel gesubsidieerde organisaties. Hun medewerking aan zo'n bundeling kan resulteren in een duidelijke positionering van iedereen ten opzichte van de belangrijke problematiek van de interculturaliteit in het werkingsgebied.

In de toekomst krijgt het interculturalisatiebeleid onder meer gestalte in het strategisch plan minderheden en in het gelijkekansenbeleid van de Vlaamse Regering. Ik verwijs in dat verband naar drie zaken. Een: de Vlaamse overheid neemt de nodige maatregelen zodat onder meer etnisch-culturele minderheden en holebi's met een zorg- of hulpvraag in 2010 toegang krijgen tot het meest gepaste welzijnsaanbod. Twee: racisme, homofobie en discriminatie in de welzijnsvoorzieningen worden actief bestreden. Drie: de Vlaamse overheid neemt verder de nodige maatregelen om aan etnisch-culturele en seksuele

minderheden het recht op preventieve gezondheidszorg te garanderen.

Ik sluit af met de bedenking dat de structurele aandacht voor interculturaliteit én de concrete kansen voor begeleiding, experimenteeruimte en ervaringsuitwisseling samen een tandem vormen om de volgende jaren belangrijke stappen te zetten naar een meer diverse samenleving. Ik heb zin om te zeggen dat die samenleving al divers is, maar het moet gaan om een samenleving die alert is voor diversiteit en die die ook beter in rekening brengt. Tegelijk verwacht ik van de allochtone gemeenschap zelf een duidelijk engagement om ook met betrekking tot ouderen- en thuiszorg de nodige stappen te zetten om het aanbod te verkennen en te gebruiken, of om het desgevallend zelf te helpen organiseren. Pas op basis van een ervaringsgerichte participatie kan diversiteit in deze samenleving tot volle ontplooiing komen.

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke: Ik dank de minister voor zijn zeer uitvoerige antwoord. Ik zal de schriftelijke versie ervan met veel interesse bekijken en eventueel later, als dat nodig is, op dit onderwerp terugkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wachtlijsten voor buitenschoolse kinderopvang tijdens vakantieperiodes

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan kinderopvangplaatsen voor de zomervakantie

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het tekort aan buitenschoolse opvang in de vakantie is dit jaar wel erg schrijnend. Er zijn in het verleden inspanningen gedaan. Momenteel zijn er ongeveer 24.500 plaatsen, maar er blijft een tekort van 5000 plaatsen. Enkele weken geleden heeft de Vlaamse Vereniging van

Steden en Gemeenten (VVSG) terecht aan de alarmbel getrokken. “In het schooljaar”, zo wordt gesteld, “kan nog net aan de behoefte aan buitenschoolse kinderopvang worden voldaan, maar tijdens de twee vakantie maanden is de situatie echt dramatisch.” Veel gemeenten moeten dan ook werken met voorinschrijvingen. Enkele weken geleden waren er al lange wachtlijsten. Terecht hebben enkele gemeenten gezegd dat ze boetes zullen opleggen wanneer een kind zonder geldige reden niet komt opdagen.

Er is een zeer grote vraag naar buitenschoolse kinderopvang. In vergelijking met drie jaar geleden is het aantal aanvragen verdubbeld. Het probleem van de tekorten in de buitenschoolse opvang is niet nieuw. Die opvang is echter om diverse redenen het slachtoffer geworden van het eigen succes. Vooreerst is er de fiscale aftrekbaarheid. De regering heeft daar enkele jaren geleden geld voor vrijgemaakt. Uit bevestigingen blijkt echter dat veel mensen nog maar sinds enkele maanden goed beseffen dat de buitenschoolse kinderopvang door de fiscale aftrekbaarheid heel goedkoop is geworden. Verder gaat het economisch goed en gaan steeds meer ouders met zijn tweeën uit werken. Een goede combinatie tussen gezin en arbeid wordt dan ook heel moeilijk.

Door de grote vraag is er een nijpend personeelstekort. Dit probleem kan worden opgelost door opvoeders in opleiding – bijvoorbeeld in verpleegkunde, kleuteronderwijs en opvoedkunde – een vakantiejob aan te bieden. Kind en Gezin verzet zich daar echter radicaal tegen. In alle eerblijvendheid, ik begrijp dat niet. Een combinatie van gekwalificeerd personeel en jobstudenten moet mogelijk zijn. Mijnheer de minister, onze fractie is daar vragende partij voor.

De buitenschoolse kinderopvang in de vakantie wordt voor steeds meer ouders een groot probleem, gelet op de wachtlijsten bij de gemeente en op de dure privéopvang. Veel ouders zitten met de handen in het haar en weten niet waar naartoe met hun kinderen. Speelpleinen zijn misschien een alternatief voor grotere kinderen, maar zeker niet voor kleuters. Voor kinderen jonger dan zes jaar zijn er weinig of geen alternatieven wanneer ze niet terecht kunnen in de initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO).

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat alle leden het erover eens zijn dat buitenschoolse kinderopvang gedurende de vakantie maanden moet worden gezien als een basisbehoefte, voor werkende ouders in het algemeen en voor alleenstaande ouders in het bijzonder. De overheid heeft dan ook de plicht erover te waken dat er voldoende plaatsen zijn. De lange wachtlijsten in de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang illustreren duidelijk het falen van het kinderopvangbeleid. Ik zal niet zeggen dat er sinds het begin van deze regeerperiode niets is gedaan, integendeel, er zijn meer middelen vrijgemaakt.

De tekorten blijven echter groot. Bijkomende initiatieven zijn dan ook dringend noodzakelijk.

Mijnheer de minister, buitenschoolse kinderopvang moet worden beschouwd als een basisbehoefte. Het is absoluut noodzakelijk te voorzien in voldoende buitenschoolse kinderopvang gedurende de vakantie maanden. Er zijn lange wachtlijsten. Welke initiatieven zijn er genomen om te voorzien in voldoende plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang voor de maanden juli en augustus 2007? Zijn daarvoor bijkomende middelen vrijgemaakt? Zo ja, hoe zullen ze worden besteed?

Ik wil meteen ook wijzen op volgend jaar. Kunt u dan zeker voldoende middelen vrijmaken en bijkomende plaatsen creëren? Een aantal van uw collega's heeft goede initiatieven genomen. Ik heb er geen probleem mee om dat toe te geven. Ik verwijs naar het Actieplan Werkloosheidsvallen van de ministers Vandembroucke en Van Brempt, waardoor VDAB-cursisten vanaf volgend schooljaar de werkelijke kosten terugbetaald krijgen voor de opvang van al hun kinderen, en dat tot de leeftijd van twaalf jaar. Dat is een positieve maatregel. We kunnen ons natuurlijk wel de vraag stellen wat iemand heeft aan kosteloze opvang als er geen opvang is. Ik dring er dan ook op aan om tegen volgend jaar een tandje bij te steken en in meer initiatieven te voorzien.

Tijdens de vakantie kampen de opvangdiensten met een ernstig personeelstekort, waardoor ze minder kinderen kunnen toelaten. Ik heb al gesteld dat dit kan worden opgelost door studenten die een opleiding verpleeg- of opvoedkunde volgen, een vakantiejob aan te bieden. Een combinatie van gekwalificeerd personeel en jobstudenten moet mogelijk zijn. Wat is uw standpunt? Zult u initiatieven nemen om dit mogelijk te maken en om de bezwaren van Kind en Gezin weg te werken?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn vraag heeft een beetje dezelfde teneur als die van mevrouw Dillen, ware het niet dat ik zelf geen concrete voorstellen doe om het probleem op te lossen, onder meer door het inschakelen van studenten. Ik wil de problematiek nog eens in al zijn scherpheid stellen en de minister vragen hoe eraan kan worden verholpen.

Het landschap in Vlaanderen is op dit vlak erg divers. Er zijn regio's met veel en met weinig problemen. Ik heb bijvoorbeeld voor deze vakantie goede oplossingen kunnen vinden voor mijn kinderen. Misschien gaat het in mijn regio dus wat beter. Mevrouw Dillen heeft gelijk dat er vooral problemen zijn voor kinderen jonger dan zes jaar. Als we de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen willen verhogen en meer jonge ouders aan het werk willen, dan moeten we investeren in kinder-

opvang. Dat is helaas niet alleen een kwestie van sociale dienstverlening of van welzijnszorg, maar ook een economische realiteit. Voor ons heeft kinderopvang ook een sociale en educatieve functie. Ook die functies willen we ten volle waarderen. Kinderopvang, waar dan ook, is erg waardevol. We mogen dat niet onthouden aan de kinderen. De sociaaleducatieve en sociaaleconomische functies ontmoeten elkaar en daarin moeten we investeren.

De vraag naar opvang blijft stijgen en zeker de vraag naar vakantieopvang. Tijdens de voorbije drie jaar is de vraag verdubbeld, waardoor ze het aanbod van 24.000 plaatsen overtreft. Naast het feit dat ouders vaker allebei uit werken gaan, heeft zeker ook de fiscale aftrek die vorig jaar werd ingevoerd, een effect. Het is een feit dat de fiscale aftrek een effect heeft op de werkzaamheidsgraad. Ik heb in deze vergadering al eens gezegd dat ik geen voorstander ben van fiscale aftrek voor kinderopvang, maar wel van een meer sociale tarifiering, ook in de private sector.

De rol van steden en gemeenten is de voorbije jaren steeds groter geworden. Naast de erkende voorzieningen zijn er allerlei stedelijke en gemeentelijke initiatieven. Vooral zij hebben onlangs aan de bel getrokken. Daarover hebben we artikels gelezen in de kranten. Heeft het te maken met tanende speelpleinwerking? Ik dacht van niet. Het ligt ook niet aan het jeugdwerk. De steden en gemeenten bieden twee derde van de buitenschoolse opvang aan. Dat is vrij veel. Zij coördineren ook nog allerlei andere inspanningen.

De VVSG zegt dat er best zo snel mogelijk 5000 plaatsen bijkomen. De plannen liggen klaar, maar er zijn geen Vlaamse subsidies. Mijnheer de minister, dat wil ik benadrukken. Het is in deze commissie een terugkerend adagium: er is 6,6 miljoen euro uitgetrokken voor 3000 extra kinderopvangplaatsen, zowel voor dagopvang als voor buitenschoolse opvang. Dan blijkt dat dit ruim onvoldoende is voor de vakantie. De helft van het geld ging naar de erkende opvang, terwijl de vraag van de erkende opvang tien keer groter was. Dat is geen kritiek op het beleid van de Vlaamse overheid. Het is een maatschappelijke vaststelling. Daarop moeten de politieke verantwoordelijken en in de eerste plaats de minister, een antwoord bieden. Gerelateerd aan de sociale, educatieve en economische functie van kinderopvang, is dit een bijzondere uitdaging voor de toekomst.

Bent u op de hoogte van het tekort aan opvangplaatsen tijdens de grote vakantie? Hoe evolueert dit tekort? Zijn er tendensen? Zijn er betrouwbare cijfers? Hebt u daarover gegevens? Hebben we met een particuliere noodkreet te maken? Het zou kunnen, maar ik denk dat het niet zo is. Wat zijn volgens u de oorzaken van het tekort, naast de veronderstellingen die ik zelf maak?

Hoe meent u aan dit probleem te kunnen verhelpen? Moeten er niet meer middelen, vooral financiële midde-

len, worden uitgetrokken? Veel voorzieningen willen zelf een groter aanbod organiseren, maar kunnen dat niet met de eigen middelen.

Moet de Vlaamse Gemeenschap ook andere lokale overheden stimuleren en ondersteunen om initiatief te nemen? Die vraag betreft de evolutie van de rol van de overheid op lokaal vlak. Wilt u die rol doen groeien of verwacht u veeleer iets van de private sector?

De artikels in twee kranten gaven voorbeelden van ouders die in de buurt of met vrienden en kennissen informele vormen van kinderopvang organiseren om aan hun familiale noden te voldoen. Hoe staat u tegenover de initiatieven van groepjes ouders die op een informele wijze een oplossing proberen te vinden? Moeten we daarvoor een kader creëren? Hoe kunnen we dat stimuleren zonder dat de overheid er ingrijpend op aanstuurt?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghet heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borghet: Het is ondertussen een tweetal weken geleden dat de kranten volstonden met berichten over het schrijnende tekort aan plaatsen in de buitenschoolse kinderopvang, vooral tijdens de komende vakantiemaanden. Veel ouders weten geen weg meer met hun kinderen van zodra de schoolvakantie aanbreekt. Zij moeten dus elke werkdag op zoek naar opvang.

De bestaande initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang komen schromelijk plaatsen tekort. Blijkbaar is er een nieuwe wachtlijst geboren in Vlaanderen.

Het is natuurlijk geen probleem dat zich nu pas aandient. Tekorten in de buitenschoolse kinderopvang (BKO) zijn al jaren aan de orde, maar dit jaar stelt het probleem zich zeer sterk. Daarvoor zijn er verschillende redenen, waarvan mevrouw Dillen er al een aantal heeft aangehaald. In de eerste plaats worden er weer meer kinderen geboren, wat op zich uiteraard positief is. In het jaarverslag van Kind en Gezin lezen we dat in 2006 66.747 kinderen werden geboren. Dat is een stijging van 2,4 procent ten opzichte van 2005. Administrateur-generaal Vandenberghe stelt dat we zelfs met de bijkomende plaatsen kinderopvang die gecreëerd worden, het ritme van de geboortestijging niet kunnen volgen. Op beleidsniveau dringen maatregelen zich op. Een tweede reden is dat kinderopvang sinds een paar jaar fiscaal aftrekbaar is. In tegenstelling tot de heer Caron vind ik dat wel positief. Een derde element is de steeds moeilijker combinatie van arbeid en gezin.

Dat alles maakt dat het aantal aanvragen voor BKO dit jaar maar liefst dubbel zo hoog ligt als drie jaar geleden. De VVSG spreekt van een tekort van min-

stens 5000 plaatsen. Vandaag zijn er ongeveer 24.000 plaatsen in de BKO. De voorbije jaren zijn er enkele duizenden plaatsen bijgekomen, maar dat is blijkbaar ruim onvoldoende.

Kind en Gezin heeft een zicht op het totale aanbod aan opvangplaatsen op basis van de afgeleverde erkenningen en de attesten van toezicht. Wij vragen ons af of het niet nuttig zou zijn te zorgen voor een centrale registratie van de vraag naar opvangplaatsen. Dan zouden we korter op de bal kunnen spelen en zouden we niet hoeven te wachten tot de alarmbel geluid wordt, een paar weken voor de vakantie.

Vanuit Open VLD willen we een aantal mogelijke pistes naar voren schuiven. We pleiten voor een flexibeler personeelsbeleid. De capaciteit van de IBO's wordt vaak niet maximaal benut vanwege personeelstekorten. Het personeel van de opvanginitiatieven neemt uiteraard ook vakantie. Het zou niet slecht zijn mochten we tijdens de vakantiemaanden jobstudenten kunnen inzetten die een bepaalde opleiding volgen, zoals opvoedkunde of kleuterleiding. Ik begrijp de opmerking van Kind en Gezin daarover niet. We zetten heel wat jobstudenten in in de verzorgende sector, waarom zou het dan niet kunnen in deze sector? Er moet uiteraard gekwalificeerd personeel bij aanwezig zijn.

Een tweede voorstel is dat men zou onderzoeken of men de bedrijven niet meer kan stimuleren om in kinderopvang te voorzien voor hun werknemers. Laat ons beginnen bij onszelf. Het Vlaams Parlement komt tussen in de kosten voor kinderopvang voor zijn werknemers, maar dat heeft weinig nut als er geen opvangplaatsen vrij zijn. Misschien moeten we overwegen om zelf in kinderopvang te voorzien, in plaats van meer subsidies te geven om de kosten voor kinderopvang te dekken. *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

Een ander voorstel bestaat erin de ruimtelijke bepalingen en de voorschriften voor kinderopvanginitiatieven te versoepelen. Zo is er een bepaling dat een kinderopvangvoorziening per kind vier vierkante meter ruimte moet hebben. Een goede regelgeving is belangrijk om een kwaliteitsvolle kinderopvang te blijven garanderen: laat dat duidelijk zijn. Dat is en blijft cruciaal en men moet daar zeker op blijven toezien, maar iets meer soepelheid zou al snel een paar duizenden plaatsen kunnen opleveren in de bestaande voorzieningen. We moeten ons ervan bewust zijn dat veel kinderen al na een uur de opvang verlaten, waardoor er meer dan vier vierkante meter beschikbaar is. Ook hebben kinderen in de zomermaanden, wanneer ze in groten getale moeten worden opgevangen, vaak de kans om buiten te spelen. Dan moet het natuurlijk een andere zomer zijn dan de huidige. Buiten zijn er echter geen ruimtelijke voorschriften nodig. Op dat ogenblik zijn de ruimtelijke voorschriften voor de binnenruimte niet meer relevant.

Als we de maatschappelijke uitdagingen het hoofd willen bieden – denken we maar aan de vergrijzing – is het cruciaal dat we de welvaartsgroei behouden. Daartoe moet de activiteitsgraad voort worden opgetrokken. Ook wordt het meer dan ooit noodzakelijk arbeid en gezin te combineren.

Mijnheer de minister, hoe zult u in de toekomst de combinatie van arbeid en gezin mogelijk maken, in het licht van deze problematiek? Kunt u zich vinden in onze voorstellen, en in het bijzonder in het voorstel van een versoepeling van de ruimtelijke voorschriften voor de opvang van kinderen in voorzieningen? Bent u bereid om jobstudenten in te schakelen tijdens de zomermaanden, om zo een maximale personeelsbezetting in de opvangvoorzieningen te garanderen? Bent u bereid na te denken over een centrale monitoring en registratie van de vraag naar buitenschoolse kinderopvang?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik wil een andere invalshoek belichten. Ik vind niet dat de overheid moet zorgen voor opvangplaatsen voor elk kind. Er bestaat nog zoiets als het Kinderrechtenverdrag, dat onder meer bepaalt dat kinderen recht hebben op tijd met hun ouders. Ik heb begrip voor specifieke situaties van alleenstaande ouders, maar ik wil toch wel onderstrepen dat kinderen hebben gevolgen heeft. Een van die gevolgen is dat mensen af en toe keuzes moeten maken en dat ze tijd moeten maken voor de kinderen.

Mevrouw Marijke Dillen: Nemen al uw personeelsleden dan twee maanden vakantie?

De heer Tom Dehaene: Neen, dat zeg ik niet, maar ik heb zelf veertien jaar in privéfirma's gewerkt, waar ik slechts twintig dagen vakantie per jaar had. Wij moesten ook voortdurend zoeken naar oplossingen. Dat is een van de consequenties als men kiest voor kinderen. Dat weet men voor men aan kinderen begint. Ik blijf erbij: kinderen hebben recht op tijd met hun ouders. Dat mag men niet uit het oog verliezen.

Er is inderdaad sprake van een maatschappelijke evolutie: ouders gaan vaak met zijn tweeën uit werken. We kunnen die evolutie niet wegcijferen. We moeten er uiteraard rekening mee houden bij het bepalen van onze beleidsprioriteiten. Ik denk dat hier vooral een belangrijke rol is weggelegd voor de lokale besturen.

De IBO's zijn inderdaad belangrijk, maar ook de speelpleinwerking is belangrijk. Vandaag zouden er 5000 plaatsen te kort zijn. Het lijkt me interessant te vernemen over welke leeftijdscategorie het gaat. Ik ben er echt van overtuigd dat het grootste deel van de plaatsen wordt ingenomen door kinderen ouder dan zes jaar. De speelpleinwerking is voor deze groep een perfect

alternatief, zeker omdat die nu ook fiscaal aftrekbaar is. Dat laatste is een van de factoren die hebben bijgedragen tot de stijging van de vraag. Een nog belangrijkere factor is de kwaliteit van de initiatieven. Steeds meer ouders zijn ervan overtuigd dat hun kinderen daar goed worden opgevangen en beziggehouden. Door dat fiscaal interessant te maken, heeft men ervoor gezorgd dat de financiële drempel wat minder hoog is.

De lokale besturen hebben hier een belangrijke rol te spelen. Zo heeft mijn gemeente dit jaar beslist de speelpleinwerking nog uit te breiden. Er komt een uitbreiding van het aantal weken en een uitbreiding naar kansengroepen en naar kinderen met een handicap. Ik heb begrepen dat mijn gemeente zeker niet alleen staat op dat vlak: vele gemeentebesturen bewandelen die weg. Daar kan er wel degelijk worden gewerkt met jobstudenten. Ik deel de mening van de vraagstellers dat er ook binnen de erkende IBO's kan worden gewerkt met jobstudenten. Rusthuizen werken tijdens de vakantieperiode ook met student-verpleegkundigen. Aan de hand van mijn eigen ervaring kan ik u garanderen dat er in veel rusthuizen een gigantisch probleem zou zijn, mochten we die niet hebben. Het inzetten van jobstudenten mag echter niet ten koste van de kwaliteit gaan. Het zou dus gaan over studenten die die studierichting volgen. Ik begrijp de bezorgdheid van Kind en Gezin rond de kwaliteit, maar kwaliteit mag geen doel op zich worden. Er moet wat pragmatisme zijn.

Minister Anciaux is coördinerend minister met betrekking tot kinderrechten. Ik stel hem later deze week trouwens een vraag daarover. Mijnheer de minister, bent u, of is uw voorganger, gecontacteerd door minister Anciaux, om na te gaan hoe men kan garanderen dat kinderen voldoende tijd kunnen doorbrengen met hun ouders? Daarmee verwijst ik opnieuw naar het Kinderrechtenverdrag.

Er is een ongelijke spreiding van de IBO's. Daar kunt u niets aan doen, en zelfs uw voorganger niet. Toch zal men hiermee rekening moeten houden bij het zoeken naar oplossingen. Hebt u intenties op dat vlak? Gaat u daar werk van maken?

Hoe kunnen we de lokale besturen nog meer stimuleren om, bijvoorbeeld via de speelpleinwerking, te zorgen voor bijkomende plaatsen, vooral tijdens de zomervakantie? Daarbij moet men rekening houden met het feit dat de gemeenten autonoom zijn op dat vlak.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik wil even reageren op uw betoog, mijnheer Dehaene. We mogen de zaken niet zwart-wit voorstellen. Ik ben het met u eens dat ook ouders hun verantwoordelijkheid moeten opnemen en dat de overheid niet voor elk kind in een opvangplaats kan voorzien. Dat was ook niet de bekommernis van de vraagstellers vandaag. Ik wil u erop wijzen dat, om

diverse redenen, niet alle ouders de mogelijkheid hebben om bij elke vakantie – en er zijn toch wel wat vakanties op een jaar – thuis te zijn bij hun kinderen, hoe graag ze dat misschien ook zouden willen.

De speelpleinwerking is inderdaad belangrijk. Ik denk dat de meeste gemeenten daarop inspelen, maar ik moet u erop wijzen dat het niet evident is om kinderen jonger dan zes jaar naar een speelpleinwerking te sturen. Ik wil het niet zo zwart-wit voorstellen als u dat doet. Er moet wat worden genuanceerd.

De heer Tom Dehaene: Ik heb de belangrijke nuanceering gegeven dat het bij die speelpleinwerking vooral gaat om kinderen van meer dan zes jaar. Daarom heb ik gevraagd hoe die door de VVSG geciteerde wachtlijst eruit ziet. Statistisch gezien moet die grotendeels bestaan uit kinderen ouder dan zes jaar. Daar ben ik van overtuigd.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: De problematiek is duidelijk complex. Ik heb enkele bedenkingen. Het is in de eerste plaats een structureel probleem, dat ook structurele oplossingen vergt. Ik krijg toch wel wat kippenvel bij de uitspraak van de heer Jef Gabriëls bij zijn vaststelling van het tekort aan opvangplaatsen. Hij stelt: "De buitenschoolse kinderopvang is het slachtoffer van zijn succes. Ten eerste, gaat het economisch heel goed. Ouders gaan nu vaak met zijn tweeën werken. De logica wil dus dat het huidig nijpende tekort in de kinderopvang vanzelf minder groot wordt als de werkloosheid weer toeneemt." Dat is toch wel een slag in het gezicht van iedereen die in onze regio en in ons land bezig is om mensen aan het werk te helpen in het licht van de uitdagingen aan de andere kant van het spectrum van ons leven. Vandaag vormt precies het gebrek aan kinderopvang vaak een struikelblok voor een vlotte toegang tot de arbeidsmarkt. Veertig percent van de alleenstaande moeders is werkloos, maar ook twintig percent van de alleenstaande vaders. Als ik de armoedecijfers daarbij betrek, hoop ik dat iedereen het met me eens is dat dit een lapsus is en dat het niet de oplossing kan zijn de werkloosheidsgraad te verhogen om een wachtlijst weg te werken. De oplossing ligt wel degelijk in het verhogen van het aanbod van kwalitatieve en betaalbare kinderopvang.

Uw voorganger heeft hierover een wittevlekkenoefening gehouden. Men heeft het aanbod in de formele opvang en in de scholen berekend en gerelateerd aan het aantal ingevulde arbeidsplaatsen van vrouwen tussen 25 en 35 jaar. Het is een relatief gegeven dat geen concreet zicht geeft op de reële nood aan bijkomende opvang. Het lijkt mij eerder een theoretisch model. De VVSG spreekt over een tekort van 5000 plaatsen. Er is al melding gemaakt van een bedrag 6,6 miljoen euro

dat is uitgetrokken voor het realiseren van 3000 bijkomende plaatsen. Er zit dus duidelijk een groot verschil op. Bovendien blijkt dat 10,99 percent van de plaatsen vandaag niet worden gesubsidieerd door Kind en Gezin of door het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD). Het is een historisch gegeven. Ongeveer 410 plaatsen in de erkende IBO's dateren van vóór de tijd dat Kind en Gezin kon subsidiëren. Deze initiatieven konden geen aanspraak maken op FCUD-subsidiëring omdat ze georganiseerd werden in schoollokalen. Na 2000 gaf Kind en Gezin nog voor 2280 plaatsen een erkenning zonder subsidiëring.

Speelpleinwerking en andere werkingen bestaan, maar aan de kant van het aanbod rijzen stilaan problemen. Het wordt namelijk jaar na jaar moeilijker om vrijwilligers en monitoren te vinden, ondanks het feit dat we meer middelen aanbrengen en meer aandacht hebben voor een inclusieve werking ten aanzien van sommige doelgroepen zoals personen met een handicap. Het lijkt me dan ook te eenvoudig om de speelpleinwerking als oplossing naar voren te schuiven.

Voor de groep die het moeilijk heeft, de werklozen, speelt de betaalbaarheid van de kinderopvang ook een grote rol. De fiscale aftrekbaarheid speelt voor hen het minst.

Ik begrijp evenmin waarom iemand die in april of mei een maand stage loopt als kleuterleidster of opvoedster, in de vakantie niet kan werken in een initiatief voor kinderopvang. Steden en gemeenten hebben fors geïnvesteerd in kinderopvang, maar ook in sportkampen of speelpleinwerking. We zouden hen een belangrijke coördinatie taak kunnen geven. De vraag is of zij daarvoor in voldoende mate worden beloond en ondersteund.

De wittevlekkenoefening is gemaakt. Welke tekorten zijn daaruit gebleken? Werd deze oefening geactualiseerd? Hebt u een zicht op de reële vraag? Bevestigt u het cijfer van 5000, waarover de VVSG het heeft? Hoe denkt u het tekort te verhelpen, op korte en op middellange termijn? Hoe denkt u de inspanningen van de steden en gemeenten te belonen? Krijgen zij voor de coördinatiefunctie een voortrekkersrol toegewezen, die ook naar waarde wordt geschat?

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik heb twee bedenkingen. Het principe dat collega Dehaene naar voor schuift, is zeer mooi. Ik wil ook onderschrijven dat ouders meer bij hun kinderen moeten zijn tijdens de vakantie. In de praktijk is dat echter vaak niet haalbaar, zeker niet voor de laagst geschoolden, die slechts een beperkte vakantieperiode hebben terwijl hun kinderen tijdens de zomermaanden, met Pasen, Kerstmis en in de krokusvakantie thuis zijn. Zelfs als beide ouders apart twintig vakantiedagen opnemen, wat niet bevorderlijk is voor de

relatie tussen de partners, komen ze er niet uit. Vele ouders willen graag hun vakantie met hun kinderen doorbrengen, maar in de praktijk is dat vandaag niet haalbaar, tenzij u ons voorstel steunt om aan de thuiswerkende ouder een statuut toe te kennen.

Inzake de tussenkomst van collega Van der Borght, wens ik te stellen dat het niet aan het Vlaams Parlement is om op dit vlak een voorbeeldfunctie uit te oefenen. Ieder parlementslid geniet immers van wat wij zo mooi het reces noemen en wat ruimschoots overeenkomt met praktisch iedere schoolvakantie. Een aantal jaar geleden is trouwens een bevraging gehouden waaruit bleek dat er absoluut geen nood was aan het organiseren van kinderopvang in het Vlaams Parlement. We kunnen op vele terreinen een voorbeeldfunctie uitoefenen, maar niet op het vlak van kinderopvang.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik had het niet over ons, maar over de mensen van de administratie van het Vlaams Parlement. Ik heb geen pleidooi gehouden voor de kinderen van de parlementsliden.

De heer Tom Dehaene: Kinderen hebben het recht om met hun ouders tijd door te brengen. Ik ben de eerste om te bevestigen dat het voor vele ouders niet gemakkelijk is. Als beleidsoptie mogen we dat recht van de kinderen om tijd met hun ouders door te brengen, evenwel niet uit het oog verliezen. Er bestaan vele alternatieven. Het aantal vakantiedagen is beperkt, maar er bestaat nog zoiets als ouderschapsverlof. Het mag worden opgenomen tot de leeftijd van twaalf jaar.

Ter aanvulling wil ik nog zeggen dat er een kwalitatief hoogstaande kinderopvang wordt georganiseerd voor kinderen van minder dan zes jaar. Don Bosco biedt bijvoorbeeld zeer goede opvang aan voor kinderen tot zes jaar.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Volgens mij is het een beetje vals om in dit debat te schermen met het recht van een kind om bij zijn ouders te zijn. Men mag er niet automatisch van uitgaan dat ouders bewust kunnen kiezen voor deeltijds of niet werken om bij de kinderen te zijn. Het is vaak een noodzakelijke situatie, zeker voor alleenstaande ouders. Het systeem van betaalde vakantie is niet echt ouder- of kindvriendelijk. We moeten daaraan werken, en niet met opgeheven vingertje aan de ouders zeggen dat ze meer tijd voor hun kinderen moeten vrijmaken en dat kinderen daar recht op hebben.

De aanbieders en ook Kind en Gezin onderschrijven dat kinderopvang een meerwaarde is voor kinderen. Kinderopvang is geen noodzakelijk kwaad voor ouders die werken, maar heeft een sociale en educatieve functie. Verder moeten we beseffen dat de keuzes van

ouders niet altijd bewuste keuzes zijn. We moeten verder aandacht hebben voor de omstandigheden. Elke inspanning van de federale overheid om ouderschapsverlof te stimuleren, moeten we steunen. Ten slotte moeten we weten dat kinderopvang nodig is om de werkzaamheidsgraad van de samenleving te verhogen. Als we willen dat mensen langer werken, dan moeten we kinderopvang aanbieden. Ouders kunnen niet én werken én hun kinderen opvangen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik verwijs graag naar een artikel in Het Volk, waarin mevrouw Hauspie, de voorzitter van Inclusie Vlaanderen, zegt dat de toestand soms schrijnend is. Ze zegt dat veel ouders verplicht worden om afzonderlijk van elkaar verlof op te nemen om voor een kind met een handicap te zorgen. Die mensen kunnen alleen maar dromen van een vakantie met het hele gezin. Ouders met kinderen met een handicap hebben het nog veel moeilijker dan ouders met kinderen die op een speelpleinwerking of in een buitenschoolse kinderopvang terecht kunnen.

Veel instellingen van het buitengewoon onderwijs zijn verbonden aan medisch-pedagogische instituten (MPI). Uit een navraag blijkt dat de internaten van de MPI's verplicht zijn om het hele jaar door open te blijven. Voor kinderen die daar verblijven zijn er dus in principe geen problemen. In het MPI Sint-Gregorius zijn ongeveer 300 dove, slechthorende en motorisch gehandicapte kinderen op internaat. In de vakantie verblijven er nog 80 kinderen. Er zijn ook kinderen op semi-internaat: ze lopen er school en eten er 's middags warm, maar 's avonds gaan ze naar huis. Die kinderen op semi-internaat mogen tijdens de vakantie drie weken naar huis worden gestuurd. Daarbuiten moet er in opvang worden voorzien.

Meer en meer kinderen met een handicap stappen over naar inclusief of geïntegreerd onderwijs. Vooral voor die kinderen is er een probleem, want hun ouders werken meestal. Zij maakten de bewuste keuze om hun kinderen inclusief of geïntegreerd onderwijs te laten volgen. Een van de gevolgen is dat ze uit de boot vallen voor de dienstverlening door de MPI's. Waar kunnen zij nog met hun kinderen naartoe tijdens de vakanties?

Ik ben blij te vernemen dat kinderen met een handicap op steeds meer speelpleinwerkingen terecht kunnen, bijvoorbeeld in Dendermonde, Gent en Zemst. Ik heb even navraag gedaan bij de Gentse gemeenteraad. Men vindt inclusieve speelpleinwerking een mooi idee, maar er is nog steeds nood aan een aangepaste opvang voor kinderen met een zware fysieke of mentale handicap. Sommige kinderen hebben echt één begeleider per kind nodig. Mijn vraag is of ze daarvoor vrijwilligers zullen vinden. Soms is er een specifieke expertise nodig. Zal men vrijwilligers vinden met zulke expertise? Er zijn

inderdaad wel studenten die dat willen doen, maar de kostprijs blijft hoog. De verschillende vormen van handicap vormen ook vaak een probleem.

Welke initiatieven zullen er worden genomen om de steden en gemeenten ertoe aan te moedigen om in een meer inclusieve speelpleinwerking te voorzien? Net zoals de buitenschoolse kinderopvang inspanningen doet voor de opvang van kinderen met een handicap die inclusief onderwijs volgen, moet ook de vakantieopvang inspanningen doen. Kan men op het einde van het schooljaar niet bekijken of de MPI's en de semi-internaten nog plaatsen vrij hebben en die plaatsen dan geven aan kinderen met een handicap die niet in dat MPI verblijven? Misschien kan de minister dit overwegen.

Ik heb nog een kleine opmerking bij wat mevrouw Van der Borghet net zei over meer soepelheid voor die vier vierkante meter per kind. Ik denk echt wel dat er een reden is voor deze regel. Ik denk dat men voorzichtig moet zijn met het versoepelen ervan. Het moet inderdaad praktisch blijven maar er moet ook kwaliteit worden geboden. Men kan niet zomaar een ruimte volstoppen met kinderen. Men mag ook niet vergeten dat, wanneer er meer plaatsen zijn, er ook meer nood is aan personeel en middelen. Ik denk dat dat de kern van het probleem is. Willen we meer middelen vrijmaken of niet? Zodra er meer middelen zijn, kunnen er meer plaatsen worden gecreëerd en kan er meer personeel worden ingezet.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik denk dat de verschillende tussenkomsten een goed licht werpen op de veelzijdigheid van het probleem. Men dreigt echter ook dingen met elkaar in verband te brengen die men niet mag met elkaar in verband brengen.

Ik merk dat men soms de problematiek van de kinderopvang als such naast de problematiek van de vakantieopvang legt en dan snel analyses over de kinderopvang toepast op de vakantieopvang. De heer Van Malderen sprak over de wittevlekkenanalyse van Kind en Gezin die slaat op de problematiek van de kinderopvang. Ik zeg niet dat men uit de realiteit van de kinderopvang geen conclusies mag trekken voor de problematiek van de vakantieopvang. Toch is het gevaarlijk om naar aanleiding daarvan te zeggen dat er voor de vakantieperiode 5000 opvangplaatsen te weinig zijn.

Ook mevrouw Dillen sprak van een falend kinderopvangbeleid. Ik wil best met haar de discussie aangaan over kinderopvang. Vakantieopvang vergt echter een brede waaier van initiatieven om ervoor te zorgen dat 600.000 kinderen in Vlaanderen hun vakantie op een kwalitatieve manier kunnen doorbrengen. Die vakantieopvang mag men niet verwarren met de problematiek van de kinderopvang.

Mevrouw Van der Borght wees terecht op het stijgend aantal kinderen. Dat zal een onmiddellijk effect hebben op de kinderopvang van kinderen tot drie jaar. Daarom zeggen we dat er een soort van kinderbonus zou moeten zijn: er zou een link moeten zijn tussen de demografische evolutie en de financiering van de kinderopvang. Dat heeft eigenlijk niet veel te maken met de vaststelling dat de school tijdens de vakantie wegvalt voor 600.000 kinderen. Het aanbod van de buitenschoolse kinderopvang bestaat uit 20.252 plaatsen. Als we dat verdubbelen tot 40.000 plaatsen, staan we nog altijd voor 600.000 kinderen die vakantie hebben. Laat ons dus eerst eens kijken wat er voor die 600.000 kinderen als antwoord geboden moet worden in het formele en informele circuit.

Mijn eerste grote kernboodschap is dus om niet alles op een hoopje te gooien. Men kan niet spreken over wachtlijsten of tekorten wanneer men niet goed weet wat men aan het meten is namelijk wat die 600.000 kinderen willen. Sommigen willen allicht kinderopvang of een speelpleinwerking, een vakantiecamp, een sportkamp of een taalkamp. Er zijn tal van gemeentelijke initiatieven, bijvoorbeeld de Grabbelpas. Er zijn ook commerciële initiatieven. Er is dus een veelheid van mogelijkheden voor die 600.000 kinderen. Daarom mag men niet alleen kijken naar de vakantieopvang in de vorm van buitenschoolse kinderopvang.

Ik wil nog even doorgaan op de problematiek van de monitoring. Dat is een terechte vraag. Ik denk dat de monitoring eerst en vooral lokaal moet gebeuren. De centra voor kinderopvang (CKO) kunnen een bijdrage leveren om de knelpunten op lokaal vlak te bepalen en te bundelen. U begrijpt mijn aarzeling omdat de situatie te veelzijdig is. Het is trouwens waarschijnlijk dat het creëren van nieuwe vormen van vakantieopvang ouders en kinderen ertoe zal aanzetten om gebruik te maken van het aanbod, zonder dat men kan zeggen dat het ook een basisbehoefte was. Het is een dynamisch proces. Men mag zichzelf niet wijsmaken dat men het verschil meet tussen de vraag en het aanbod.

Ik erken dat de vraag naar kinderopvang stijgt tijdens de vakantie. Ik ben blij dat verschillende leden hebben gewezen op de problematiek van alleenstaande ouders. We moeten dat inderdaad extra in de verf zetten. In onze samenleving is er een lage drempel voor de opvang van kinderen. In Vlaanderen bestaat er een kwaliteitsvolle kinderopvang. Daardoor willen veel ouders een beroep doen op die kinderopvang. Er zijn veel maatregelen denkbaar, maar ik ga ermee akkoord dat kosteloosheid weinig zin heeft als er geen aanbod is. Ik vergelijk dat met de bus die gratis is maar niet meer vooruit geraakt. Als een dienstverlening kosteloos is, dan moet de eerste vraag zijn of er wel voldoende capaciteit is.

De stijgende vraag naar opvang tijdens de vakantie is ongetwijfeld ook het gevolg van de fiscale aftrekbaar-

heid van de opvang en van de vrijetijdsbesteding van kinderen tussen drie en twaalf jaar. Dat is pas in 2006 tot stand gekomen, mevrouw Dillen. Nu voelen we daar voor het eerst het effect van. Ik geloof dat het probleem is toegenomen door de communicatie over de fiscale aftrekbaarheid, ook al heb ik daar geen wetenschappelijk bewijs voor.

Ik wil schetsen welke initiatieven de Vlaamse Regering en de minister van Welzijn al hebben genomen. Die initiatieven tonen aan dat er een groeiproces aan de gang is. Sinds het begin van de regeerperiode zijn er al 2789 plaatsen bijgekomen in de BKO: 2760 binnen de IBO's en 29 in de kinderdagverblijven. Daarenboven is er al een principiële akkoord over een aantal bijkomende plaatsen. Dat betekent dat er een beslissing is én een budget. Op het moment dat deze plaatsen effectief worden, zijn er dus middelen voor. Het gaat om bijna 600 plaatsen: 547 in de IBO's en 50 in de kinderdagverblijven. In het kader van het actieplan Flexibele en Occasionele Kinderopvang worden voor de periode 2007-2008 nog de volgende plaatsen gerealiseerd: 288 nieuwe occasionele plaatsen in IBO's en 102 plaatsen in lokale diensten voor opvang van kinderen tussen drie tot twaalf jaar. Dat zijn de vroegere buurt- en nabijheidsdiensten.

Er is dus een groeiproces, maar dat kan niet het antwoord zijn op de vraag van 600.000 kinderen. Het kan hooguit een van de onderdelen zijn van een goed antwoord. Mevrouw Van der Borght, u vraagt of men daar een volgende keer wat sneller kan aan denken. Dat geeft ten onrechte de indruk dat het probleem met een aantal beslissingen kan worden opgelost.

Ik ga dan even dieper in op die 600.000 schoolgaande kinderen. Doorheen het schooljaar maakt 54,6 procent van de kinderen gebruik van een vorm van formele of informele buitenschoolse opvang. Dat zijn dus 327.600 kinderen. Een groot deel daarvan, namelijk 42,3 procent of 138.575, maakt gebruik van een of andere vorm van informele opvang bij grootouders, vrienden of burens. 11,5 procent of 37.674 kinderen maakt gebruik van de IBO's en 34,3 procent of 113.000 kinderen maakt gebruik van opvang op school. Die laatste categorie is interessant. Dat betekent dat 113.000 kinderen hoe dan ook op zoek zijn naar een andere vorm van opvang tijdens de zomervakantie. Van de andere kinderen, die niet in de statistieken voorkomen, kunnen we veronderstellen dat er een structurele oplossing is die gedurende het hele jaar aanwezig is en die niet wegvalt in de vakantie. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een thuiswerkende partner. Per definitie zoeken 113.000 kinderen dus een opvang voor de zomervakantie. Mevrouw Van der Borght, ik kan dat niet oplossen met 20.000 IBO's en ook niet met 40.000. Ook de informele opvang zal tijdens de vakantieperiode anders zijn dan in het schooljaar, omdat het

nu niet meer gaat over opvang voor of na de school maar over opvang tijdens de hele dag. Misschien schrikt dat sommige mensen die kinderen opvangen af. Ook die kinderen moeten er worden bijgeteld.

Vakantieopvang vraagt een eigen benadering. We kunnen niet zomaar zeggen dat een plaats een plaats is. Het is ook vakantie voor die kinderen. Ze willen dan wel iets anders dan datgene wat ze tijdens het schooljaar krijgen in de vorm van schoolvervangende opvang. Vakantieopvang moet in eerste instantie vrije tijd zijn, tijd om te spelen. Dat vergt een compleet andere benadering. Ik wil hierover een diepgaande discussie voeren in deze commissie, maar ik zal er nooit mee akkoord gaan dat alleen de minister van Welzijn iets zou moeten doen aan de vakantieopvang voor kinderen. Neen, het is per definitie een problematiek van de hele samenleving en van iedereen die betrokken is bij de opvang en de vrijetijdsbesteding van kinderen en jongeren. Niet alleen buitenschoolse kinderopvang moet hierbij een rol spelen, maar ook het hele aanbod van jeugd- en sportkampen en speelpleinwerking.

Juist doordat zoveel partners betrokken zijn bij mogelijke oplossingen, is het van belang dat die mee geresponsabiliseerd worden. De lokale besturen hebben hierbij een cruciale en onvervangbare rol. Nu al zien we dat in meer dan de helft van de gemeenten het lokale beleid Kinderopvang zoekt naar een samenwerking tussen de buitenschoolse opvang en de jeugdwerking. Dat soort van dwarsverbanden moet worden aangemoedigd. Wat kan de Vlaamse overheid doen om gemeenten aan te moedigen? Ik zal ze moreel aanmoedigen. U moet me geen andere dingen vragen dan oprechte aanmoediging. Het is een eervolle taak voor een lokaal bestuur om daarmee bezig te zijn. Ik ben er niet van overtuigd dat ik de lokale besturen een incentive moet geven. De besten onder hen doen het trouwens al. De heer Dehaene heeft een goed voorbeeld gegeven, maar er zijn er zeker nog vele andere.

Mevrouw Van der Borgh, u hebt gewezen op de rol van de bedrijven. Ik ga ermee akkoord dat we die niet mogen onderschatten. Ook bedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen en vakantieopvang helpen organiseren. De overheid heeft er trouwens voor gezorgd dat dit fiscaal kan worden ingebracht. De bedrijven moeten misschien net zoals de ouders mentaal de switch maken. Ze zijn door de aard van hun beslissingsprocessen evenwel iets minder snel om in te spelen op die mogelijkheid. We moeten ze aanmoedigen om daar werk van te maken.

Uiteraard blijft ook de rol van de ouders belangrijk. Er zijn reeds heel wat mogelijkheden voor ouders op het vlak van loopbaanonderbreking, verlofregeling en het hele informele netwerk. Het is goed om daaraan te herinneren zonder iemand te culpabiliseren. We leven in een samenleving die steeds meer verwacht van mensen.

In termen van werkzaamheidsgraad worden vragen gericht aan alle burgers. We moeten bij het responsabiliseren van de ouders tijdens de vakantie ook erkennen dat ze een steuntje in de rug verdienen. De last kan niet allemaal op dezelfde schouders worden gelegd, zoals de heer Caron terecht zei.

Dan is er de discussie over de kwalificaties en over jobstudenten. Vermits de IBO's vakantieopvang aanbieden, moet hun beleid erop afgestemd zijn dat het vaste personeel die opvang zoveel mogelijk kan opnemen. Als dat niet mogelijk is, dan moeten jobstudenten aan dezelfde kwalificatievereisten voldoen als permanente medewerkers. Dat heeft de raad van bestuur van Kind en Gezin in 2005 beslist. In het licht van het debat rond de vakantieopvang zal ik dit standpunt opnieuw met Kind en Gezin bespreken. Ik ben van plan om mijn pelgrimsstaf te nemen en daarover een nieuw gesprek aan te gaan. Verschillende commissieleden hanteren het adagium dat geen kinderopvang nog slechter is dan goedbedoelde en goed georganiseerde, maar niet perfect gediplomeerde opvang.

Mijnheer Caron, u had het over de informele opvang door ouders die zich groeperen, bijvoorbeeld in een bepaalde wijk. Dat kan een aantrekkelijke oplossing zijn, maar er moet een zekere voorzichtigheid in acht worden genomen. Dit moet gebeuren binnen de regelgeving inzake de kinderopvang, waarbij elke opvang buiten familieverband, die op bestendige wijze wordt georganiseerd, moet worden gemeld aan Kind en Gezin. Daarover bestaat geen twijfel. Er mag geen improvisatie zijn. Het is belangrijk dat er goede afspraken worden gemaakt over verantwoordelijkheden, verzekeringen en aansprakelijkheid. Ik heb in dit verband deze morgen aan Kind en Gezin gevraagd om, eventueel samen met het Steunpunt Vrijwilligerswerk, voor de ouders een checklist te maken met de belangrijkste aandachtspunten. Het zal geen brochure worden en het zal niets kosten, maar het zal een antwoord bieden op de vraag waaraan men allemaal moet denken. Men moet bepaalde regels respecteren. U hoort dat ik het een aantrekkelijk idee vind. Het kan zeker een van de pistes zijn.

Tot slot bespreek ik de problematiek van een eventuele aanpassing van de kwaliteitsnormen. Mevrouw Stevens, u had het over vier vierkante meter per kind. U zegt terecht dat het niet de bedoeling kan zijn om de kinderen allemaal bijeen te zetten. Ik ben het met u eens dat men die normen niet zomaar kan laten vallen. Die zijn er met een goede reden. Ouders rekenen erop dat er kwaliteitsvolle opvang is, volgens een concept dat rekening houdt met de noden van de kinderen.

Als men de normen zou willen versoepelen in functie van de vakantieopvang, moet dat doordacht gebeuren. Wat zegt men anders tegen iemand die vraagt waarom

de normen die volstaan voor juli en augustus, in juni niet goed genoeg zijn? We mogen zeker niet laks redeneren. Ik stel dat we het concept voor buitenschoolse opvang en voor vakantieopvang grondig moeten bekijken met de betrokken partners en dat we dan eventueel mogen overgaan tot het formuleren van overwegingen over de kwaliteitsnormen.

Mijnheer Dehaene, er is geen echt contact geweest met het kabinet van minister Anciaux in de betekenis die u eraan geeft. Naar aanleiding van dit debat is er wel contact geweest tussen mijn medewerkers en de medewerkers van minister Anciaux. Het kan misschien een embryo zijn van de dialoog waarop u aandringt. Ik vind dat het een belangrijk onderwerp van gesprek moet zijn met de minister van Jeugd, om ieders verantwoordelijkheid te verduidelijken en om ervoor te zorgen dat het geen exclusief verhaal wordt van de minister van Welzijn.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de minister, bedankt voor uw bijzonder uitvoerige antwoord dat goed geïllustreerd is met cijfers. Dat verliep in het verleden niet altijd zo nauwkeurig.

Minister Steven Vanackere: Is dat ironisch?

Mevrouw Marijke Dillen: Nee, mijnheer de minister, ik meen het oprecht. U zult onze fractie nog leren kennen. Wij werken constructief mee aan positieve punten in het beleid. Mijnheer Caron, dat weet u ook. U volgt de commissie al lang genoeg.

Mijnheer de minister, ik ben het met u eens dat we niet alles op een hoopje mogen gooien. Vlaanderen kent een zeer kwaliteitsvolle kinderopvang. Dat is juist. Ik ga niet beweren dat er sinds het begin van deze regeerperiode niets gedaan is. Toch blijft er een grote, zelfs stijgende maatschappelijke nood. We moeten vaststellen dat ook in de buitenschoolse kinderopvang de wachtlijsten, een van de paradepaardjes van uw voorganger, blijven bestaan.

Ik ben nog vriendelijk in mijn kritiek. In de persartikelen naar aanleiding van de alarmkreten van de VVSG was men veel kritischer voor gewezen minister Vervotte. Er werd gezegd dat alvast voor één Vlaams minister de federale verkiezingen net op tijd kwamen.

Ik stel vast dat 113.000 kinderen tijdens het schooljaar opgevangen worden in de scholen. Tijdens de vakantie maanden moeten ze dus op zoek gaan naar alternatieven. Ik besef dat u dat niet kunt oplossen met de IBO's. Er is ook speelpleinwerking. Daarbij ben ik wel kritisch over de leeftijd en over de kwaliteit. In bepaalde gemeenten werkt dat heel goed, maar we weten allemaal dat het in de steden niet altijd de beste oplossing is.

Ik zeg niet dat het uw verantwoordelijkheid is om te zorgen voor 113.000 plaatsen. Maar ik vraag om erover

te waken dat de mensen die er, hoofdzakelijk om financiële redenen, echt nood aan hebben, bijvoorbeeld alleenstaande ouders of laaggeschoolden met een laag inkomen, volgend jaar zeker een plaats krijgen in de kinderopvang. Er zijn andere alternatieven zoals taal- en sportkampen, maar die zijn voor veel ouders financieel niet haalbaar. Ik dring erop aan dat er tegen volgend jaar voor gezorgd wordt dat die mensen niet in de kou blijven staan, zeker wanneer we dat koppelen aan het Actieplan Werkloosheidsvallen van de ministers Vandenbroucke en Van Brempt. Volgend jaar zal de nood voor die doelgroep nog veel groter worden.

Mijnheer de minister, ik ben heel blij dat u erkent dat er op het terrein dringend iets moet veranderen voor de jobstudenten. Ik begrijp niet waarom Kind en Gezin stelt dat jobstudenten aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen als gekwalificeerde vaste medewerkers. Op dat moment zijn ze afgestudeerd en zoeken ze geen werk als jobstudent, maar een volwaardige betrekking. Ik ervan overtuigd dat veel jobstudenten, zeker zij die een opleiding verpleegkunde of kinderverzorging volgen, die job kwalitatief zullen invullen en veel zorg aan de dag zullen leggen voor de kinderen.

Terecht werd beklemtoond dat de lokale besturen een grote verantwoordelijkheid hebben. Mijnheer de minister, hebt u enig zicht op het aantal lokale besturen die op een fundamentele wijze de opvang in de vakantie organiseren? Ik neem aan dat u nu niet op die vraag kunt antwoorden, maar het zou nuttig zijn om er een zicht op te krijgen.

De rol van de ouders dient te worden beklemtoond. Zij hebben een grote verantwoordelijkheid. De heer Dehaene heeft terecht gezegd dat kinderen recht hebben op de aanwezigheid van de ouders tijdens de vakantie, maar ik wil er tegelijkertijd op wijzen dat dat helaas niet altijd financieel haalbaar is. De doelgroep waarnaar ik daarnet verwees, kan zich niet permitteren om een beroep te doen op ouderschapsverlof. Ze kunnen de eindjes nu al amper aan elkaar knopen. Ze zitten professioneel vaak in een situatie waarin ze niet zomaar ouderschapsverlof kunnen krijgen bovenop hun gewone vakantie. We moeten ook hier een onderscheid maken.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, ik wil u bedanken voor uw uitvoerig antwoord. Dat is gemeend. Ik wil u feliciteren met uw eerste commissievergadering. Ik vind dat u het schitterend hebt gedaan. Het is een andere stijl. Elk heeft zijn stijl. Laat me zeggen dat uw stijl mij bevalt.

Inhoudelijk heb ik een aantal opmerkingen. Ik besef dat het feit dat u de vraag kent nog niet betekent dat u

het probleem ook kunt oplossen. Maar het is toch beter dat het beleid een zicht heeft op de vraag dan dat we moeten gealarmeerd worden via de pers of andere kanalen. De vraag naar monitoring en registratie van opvang kan wel helpen om het beleid op termijn verder uit te stippelen.

Ik ben blij dat u mijn mening deelt dat we naar bedrijven toe meer kunnen ondernemen. De overheid kan ondersteuning bieden door het opzetten van een campagne. Misschien kunnen we ook administratieve ondersteuning geven bij het opstellen van een dossier. Ik denk dat bedrijven daar schrik van hebben.

Ik ben ook blij dat u opnieuw aan tafel wilt zitten met Kind en Gezin om te praten over de jobstudenten. Uw antwoord op mijn vraag om het ruimtelijke aspect te bekijken vind ik iets minder positief. Ik wil u, in verband met het goede voorbeeld van Limburg dat voortdurend aangehaald wordt, meegeven dat ik een collega heb gevonden die mij steunt in mijn vraag. Erika Thijs was vanuit de provincie blijkbaar ook een nota aan het voorbereiden met twee uitdrukkelijke vragen. Ze ondersteunt onze vraag om de norm voor de jobstudenten te versoepelen. Ze schrijft ook dat de binnenruimte voor kinderopvang, waarbij vier vierkante meter wordt vooropgesteld, in de vakantie enigszins moet kunnen worden versoepeld.

Ter verduidelijking voor mevrouw Stevens en alle andere collega's die eraan mochten twifelen: ik heb geen pleidooi gehouden voor minder kwaliteitsvolle opvang, integendeel. Ik denk wel dat we moeten openstaan voor enige soepelheid en voor een realistische benadering. Heel wat schepenen van Welzijn en Gezin kampen met die vraag en maken die opmerking. Ze weten dat de regel is opgesteld om bepaalde redenen, maar misschien moet het in de zomermaanden anders kunnen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil nog even terugkomen op de problematiek van de kwaliteit en de strenge regelgeving. In een relatief nabij verleden, bij het ontstaan van de IBO's, heb ik in een andere hoedanigheid een discussie gevoerd, onder meer over de plaats van die IBO's – binnen of buiten het schoolverband – en over de strengheid van de normering. De voorzitter van deze commissie herinnert zich dat nog heel goed. Mijnheer de minister, de kwaliteitsdoelstelling van Kind en Gezin is goed. Toch moeten we er eens over nadenken of we in een aantal gevallen niet een zekere flexibiliteit moeten en mogen toestaan. Zonder een grote maatschappelijke kostprijs en zonder al te erg te moeten inbinden op het vlak van kwaliteit, wat ik niet wil, zouden we oplossingen kunnen bedenken, door synergieën mogelijk te maken. Dan heb ik het over synergieën tussen school, kinderopvang, speelpleinwerking, sportclubs enzovoort.

Het project brede school staat nog steeds in zijn kinderschoenen. Toch denk ik dat de brede school, ook tijdens de vakantie, voor die problematiek een belangrijk deel van de oplossing kan zijn. Voor deze vakantie zal dat niet meer mogelijk zijn, maar ik nodig u uit dit te bekijken.

De regels voor de IBO's ken ik vrijwel in detail. Ze zijn fantastisch, maar zo fantastisch dat ze wellicht nooit de maatschappelijke nood zullen kunnen lenigen. Dan moeten we de afweging maken tussen die twee dimensies van het beleid. Ik dring erop aan dat u Kind en Gezin ertoe zou aanzetten of de opdracht zou geven om dat eens te evalueren. We willen allemaal dat er kwaliteit wordt nagestreefd, maar de vraag rijst of we het daarmee maatschappelijk en politiek kunnen redden, of we voldoende middelen kunnen vrijmaken om te voldoen aan alle maatschappelijke behoeften, met dezelfde kwaliteit. Ik vrees van niet.

Inzake de informele netwerken is er sprake van goede bedoelingen. We leven nu eenmaal in een bepaalde samenleving. Intuïtief voel ik echter dat de meldingsplicht aan Kind en Gezin – gezien als de oplossing van de problematiek van verzekeringen, risico's en verantwoordelijkheden – ouders die informele netwerken willen opzetten, zal afschrikken, veeleer dan hen aan te moedigen. Ook hier pleit ik voor een voorwaarden-scheppend optreden, niet alleen door middel van een folder die de betrokkenen oproept om zich aan te melden. Er moet een systeem komen waarbij de toegang tot het organiseren van informele opvang heel eenvoudig is en geen mensen ontmoedigt, maar hen net stimuleert. Ik vrees dat anders heel wat mensen zullen afhaken.

Ik zie één lichtpuntje, maar dat is niet uw verdienste. Een teken dat de samenleving her en der haar morele kant toont, is dat kinderen nu ook lawaai mogen maken als ze spelen. Dat is een goede zaak. Ook rechters beginnen de jongste tijd die mening te delen. Dat stemt ons gelukkig. Eigenlijk komt dat op hetzelfde neer: als kinderen geen lawaai meer mogen maken, worden ze in een keurslijf gestopt en aan regels onderworpen die niet kindvriendelijk zijn. Ook voor die informele initiatieven wil ik pleiten voor een voorwaarden-scheppend optreden, om te voorkomen dat er een te strenge regelgeving ontstaat, die ontmoedigend werkt.

De heer Bart Van Malderen: Er lopen vandaag geen honderdduizenden kinderen doelloos rond op straat. Dat is meteen ook het bewijs dat familiale, informele, privé- en publieke initiatieven voor het overgrote deel een antwoord bieden op de vraag die rijst in deze vakantieperiode. Toch kunnen we niet ontkennen dat er problemen zijn. De vraag naar monitoring komt erop neer dat we moeten proberen de vraag zo goed mogelijk in kaart te brengen. Ik heb verwezen naar het wittevlekkenonderzoek en naar de 5000 plaatsen waar-

over de VVSG het had. Daarmee wil ik illustreren hoe er vaak cijfers worden gelanceerd op basis van nattevinderwerk, op een manier die ons niet in staat stelt adequaat in te spelen op de bestaande problemen. Natuurlijk moet er daarbij wel worden opgemerkt dat een witte vlek in het schooljaar allicht ook een witte vlek is in de vakantieperiode.

Het verheugt me, mijnheer de minister, dat u het ermee eens bent dat dit een belangrijke verantwoordelijkheid is van de lokale besturen. Ik wil opmerken dat, ongeacht de omgevingsomstandigheden, die inspanningen ongelijk zijn. Het ene bestuur doet meer dan het andere. U stelde dat de beste het doen. Dat betekent ook dat er andere zijn, die hiermee vandaag onvoldoende bezig zijn.

Door structurele veranderingen in onze maatschappij, zoals het uitrafelen van het sociale weefsel en de nieuwe gezinsvormen, maar ook door het positieve feit dat senioren actiever worden en meer reizen, is er een verschuiving in de richting van de publieke sector. Er wordt dus meer gevraagd van de lokale overheden, die onder grotere druk komen te staan en die geld moeten zoeken. Ik wijs er nogmaals op dat elf procent van de IBO's vandaag niet gesubsidieerd zijn.

Mijnheer de minister, u stelde dat een stijgend aanbod zorgt voor een groeiende vraag. Dat is het bewijs dat er vandaag een grote druk is op de ouders om oplossingen te vinden. Met veel improvisatie worden er oplossingen gevonden. Mensen hebben dus wel degelijk de wil om oplossingen te zoeken, maar dat brengt stress en spanningen met zich mee. Als een kind elke paar uur ergens anders heen moet, kunnen we ons afvragen of dat de gepaste omgeving is voor het doorbrengen van zijn vakantie. Dat zorgt voor de schrijnende toestanden die het nieuws hebben gehaald.

Als er een vraag is en de middelen zijn beperkt, dan moeten er prioriteiten worden gesteld. Volgens ons moet men daarbij voorrang geven aan diegenen die het moeilijkst een antwoord kunnen vinden op die vraag, bijvoorbeeld alleenstaanden en werkzoekenden. Dat zorgt maatschappelijk ook voor de grootste win-winsituatie.

Ten slotte wil ik ook de problemen waarop mevrouw Stevens heeft gewezen, beklemtonen. Voor kinderen met een handicap is die vraag het moeilijkst te beantwoorden. De stress die ontstaat als een kind uit het bijzonder onderwijs plots terug in de thuisomgeving komt, is geen aanrader, noch voor de ouders, noch voor het kind. Ook op dat vlak zijn bijkomende initiatieven te rechtvaardigen.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, ook ik wil u bedanken voor uw uitgebreide, gevatte en met kennis van zaken gebrachte uiteenzetting. U bent goed bezig te bewijzen dat dit geen B-ploeg is, zoals sommi-

gen hebben gesuggereerd tijdens de plenaire vergadering van vorige week. Jammer genoeg zijn sommigen ook niet aanwezig en kunnen ze niet vaststellen dat ze ongelijk krijgen.

Ik ben blij dat u in uw inleiding een nuance hebt aangebracht, namelijk dat er een onderscheid is tussen de dagopvang gedurende het hele jaar en de schoolopvang. We hebben dat te weinig belicht tijdens de discussie. Ik heb het zelf ook verzuimd. Ik ben het volledig eens met diegenen die bijzondere aandacht vragen voor de kansengroepen. Daarover kan geen discussie bestaan. Het lijkt me wel verkeerd om het volledige beleid daarop af te stemmen. Ik ben de eerste om te pleiten voor extra aandacht voor kansengroepen, al was het maar opdat ze geen extra hinderpalen zouden ervaren om actief te zijn op de arbeidsmarkt.

Er werd hier gesproken over de informele opvang. Ik vind dat we die opvang vooral informeel moeten laten en dat we niet te veel moeten vragen om dat in kaart te brengen. Ik dacht dat de heer Caron dit laatste vroeg. Laten we daarvan afblijven. Laat het informeel.

De heer Bart Caron: Ik vraag net dat dit informeel zou blijven.

De heer Tom Dehaene: De minister stelde dat recurrente opvang moet worden aangegeven bij Kind en Gezin. Dat is een aantal mensen blijkbaar ontgaan. De minister zal dat ongetwijfeld veel beter kunnen toelichten.

Mevrouw Marijke Dillen: Elke vakantie: dat is recurrent. Als ik als buurvrouw zou willen passen op de kinderen van vier burens, dan wil ik niet worden betuteld. Dan moet men me niet komen vertellen hoe ik dat moet organiseren.

De heer Tom Dehaene: Ik deel uw mening. We moeten de informele opvang informeel houden. Dat neemt niet weg dat er een oefening kan worden gemaakt. Via een website kan men eventueel wijzen op een aantal aandachtspunten. Als er dan iets misloopt, kan men tenminste terugvallen op die website en op een aantal aanbevelingen.

Ik denk dat het de heer Van Malderen was die opmerkte dat lokale besturen geen monitoren vinden voor de speelpleinwerking. Misschien is Zemst een uitzondering, maar in mijn gemeente hadden we in 2005 40 monitoren. Dat aantal is dit jaar gestegen tot 91. Er is een analoge stijging van het aantal kinderen. Als de lokale besturen, ook in de steden, het hele jaar door een prioriteit maken van die opvang en van die speelpleinwerking, dan kan dat wel degelijk. Dan zullen ze ook jongeren warm kunnen maken om monitor te zijn tijdens de vakantie.

Uw antwoord is volgens mij trouwens niet uitgebreider dan de antwoorden van de vorige minister, maar u spreekt iets trager, zodat we alles kunnen begrijpen en het antwoord iets uitgebreider lijkt. Ik ontken echter dat we vroeger minder cijfers zouden hebben gekregen. We hadden die toen ook.

Als we kiezen voor een uitbreiding van het aantal plaatsen in de IBO's, dan wil ik er bij u en bij de commissieleden op aandringen dat we ook zouden kijken naar de huidige spreiding. Vooral bij nieuwe initiatieven moet men rekening houden met die spreiding en met het gebrek aan evenwicht ter zake.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over de rol van de MPI's bij de vakantieopvang. Ik weet niet of u daar later eventueel schriftelijk op wilt antwoorden. Het kan interessant zijn om dat mee in overweging te nemen in het debat over de kinderopvang voor kinderen met een handicap, en dan vooral voor kinderen met een ernstige handicap. Misschien kunnen de MPI's kampen organiseren, zodat ook die kinderen eens weg zijn uit de schoolse opvang. Vaak kunnen ze immers niet mee met het ziekenfonds. Misschien kan er ter zake een samenwerking ontstaan. Zo hebben de Christelijke Mutualiteiten een vakantiecentrum waar ook kinderen met een handicap terecht kunnen. Misschien kan er daar een initiatief worden genomen.

Welke maatregelen kunt u nemen om de speelpleinwerking meer inclusief te maken? Misschien moet ik die vraag veeleer aan de minister van Jeugd stellen.

Minister Steven Vanackere: Nu ik toch de informatie bij de hand heb, wil ik aan mevrouw Dillen nog meedelen dat volgens onze gegevens ongeveer zeventig percent van de gemeenten een IBO heeft. Ongeveer zeventig percent van de gemeenten heeft een vakantiepleinwerking. Ongeveer vijftig percent van de gemeenten heeft een Grabbelpaswerking. Er zullen wel overlappingen zijn. Het is gewoon ruwe informatie die ik bij de hand heb. Ik neem aan dat we wel eens op dat onderwerp zullen terugkomen, om te kijken of er gemeenten zijn die helemaal niets hebben. Daarover kan ik aan de hand van deze cijfers niets zeggen.

De kwestie van het aantal vierkante meters zal ik mee in overweging nemen in de discussie.

Mijnheer Caron, u pleit ervoor om niet alles te formaliseren. Ik ben de eerste om informele netwerken niet te willen formaliseren. Als ik als vriendendienst uw kinderen zou meenemen naar het zuiden van Frankrijk, dan moet ik als goede huisvader vragen stellen over de aansprakelijkheid en over de verzekeringen. Als er informele initiatieven tot stand komen, dan kan ik alleen vragen dat diegenen die daarin actief zijn, dat melden. Ik ben

niet van plan aan mijn buurman te vragen of ik zijn diploma eens mag zien. Ik denk echter dat we het erover eens kunnen zijn dat er een paar minimale regels moeten zijn waarop de maatschappij mag wijzen als kinderen aan die informele netwerken worden toevertrouwd.

De spreidingsproblematiek die de heer Dehaene nog eens naar voor schuift, zal ik nog van nabij bekijken. Het kabinet bereidt een en ander voor over de MPI's. Ik kan er nog niet veel over zeggen. Het wordt ook als een belangrijk aspect meegenomen in de komende begrotingsbesprekingen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Dillen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan NMR-scanners in de Kempense regio

Vraag om uitleg van de heer Erik Tack tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toewijzing van 18 NMR-toestellen en de regionale verspreiding ervan over Vlaanderen

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Met ongeveer 90.000 opnames per jaar en 420.000 inwoners, krijgt de Kempen van uw voorganger, mevrouw Inge Vervotte, in het beste geval slechts een van de drie extra Nuclear Magnetic Resonance scanners (NMR-scanners) die aan de provincie Antwerpen worden toegewezen. Daardoor beschikt de Kempen in totaal slechts over twee NMR-scanners: een in het AZ Sint-Elisabeth in Turnhout en binnenkort hopelijk ook een in het AZ in Geel. Het AZ Sint-Jozef in Turnhout en het AZ in Herentals, die ook vragende partij waren, vallen dus uit de boot. De twee andere NMR-scanners gaan naar Antwerpen, dat nu met 920.000 inwoners beschikt over twaalf NMR-scanners. Een eenvoudige berekening leert dat het ongeveer gaat om een toestel per 77 000 inwoners. Voor de Kempen is dit een toestel per 210 000 inwoners. Dat is een wezenlijk verschil. Hierdoor moeten patiënten in de Kempen drie maanden langer wachten

op een NMR-scan, ofwel worden ze – in dringende gevallen – doorverwezen naar andere ziekenhuizen.

Mijnheer de minister, de Kempen heeft dringend nood aan extra NMR-scanners. Waarom werd slechts een NMR-scanner aan de Kempen toegewezen terwijl de Kempen recht heeft op minstens drie tot vier NMR-scanners? Welke maatregelen zult u nemen? Zult u extra scanners toewijzen? En als dat financieel niet mogelijk blijkt, wat zult u dan ondernemen om tot een eerlijkere regionale spreiding van de scanners toe te komen?

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Onlangs werden er in Vlaanderen op provinciaal niveau achttien nieuwe NMR-toestellen toegewezen aan een aantal ziekenhuizen. Deze toewijzing gebeurde op basis van een cascade van criteria die werd opgesteld door Minister Demotte. De criteria waren: eerst een NMR-scanner voor ziekenhuizen met meer dan 25.000 opnames per jaar, nadien een voor ziekenhuizen met meer dan 35.000 opnames per jaar en ten slotte een voor ziekenhuizen met meer dan 15.000 opnames per jaar. Ofwel werd het jaar 2005 in rekening genomen, ofwel een gemiddelde over 2003, 2004 en 2005. Op basis van de toewijzing van uw voorganger komt er in Oost-Vlaanderen, behalve het toestel dat werd toegekend aan de universiteit van Gent, een eerste of een bijkomend toestel in het AZ Alma in Eeklo, in het AZ Jan Palfyn in Gent, in het AZ Sint-Elisabeth in Zottegem en in het O.L.Vrouweziekenhuis in Aalst, op basis van de criteria die ik net heb genoemd. Dit brengt Oost-Vlaanderen op een totaal van veertien toestellen.

De criteria van Minister Demotte komen niet tegemoet aan de doelstelling van een spreiding van de bijkomende NMR-toestellen. Door het feit dat er meer toestellen komen, zullen de wachttijden voor onderzoeken afnemen. Nu bedragen deze wachttijden gemiddeld twee tot vier weken. Door het feit dat er slechts een beperkt aantal toestellen was, gingen de onderzoeken soms gepaard met verre verplaatsingen van vaak zieke mensen. We mogen dus wel vragen stellen.

Aan de universitaire instellingen wordt een bijkomend toestel toegekend. Zij krijgen op de eerste plaats een supplementair toestel. Zij worden vóór iedereen bediend. Het is mij helemaal niet duidelijk waarop dit voorrecht is gestoeld. Men had beter de criteria omgedraaid om tot een betere geografische spreiding te komen. Het ware beter geweest eerst in een toestel te voorzien voor ziekenhuizen met meer dan 20.000 opnames per jaar, vervolgens voor ziekenhuizen met meer dan 15.000 opnames per jaar, pas dan voor die met meer dan 35.000 opnames per jaar en ten slotte voor de universitaire ziekenhuizen, die al over een groot aantal toestellen beschikken. Een groot deel van de turn-over zal worden gerealiseerd door mensen die zich moeten verplaatsen

omdat in hun regio geen toestel voorhanden is. De vraag is waarom de toestellen juist ver weg worden geplaatst voor mensen die daarvoor een grote afstand moeten afleggen.

Ik ben niet de pleitbezorger van een of ander ziekenhuis dat zich benadeeld voelt. Deze ziekenhuizen of radiologische diensten kunnen bij de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van Verzorgingsvoorzieningen (VAR) beroep aantekenen tegen de beslissing van de minister. Ik ben wel de spreekbuis van de bevolking van Zuid-Oost-Vlaanderen, waar zich een grote blinde vlek situeert. Als we alles op een kaart uitzetten, dan zien we dat er in de vijfhoek Doornik, Kortrijk, Gent, Zottegem en Ath een groot gebied blijft zonder NMR-scanner. Dat is een diameter van 50 tot 70 kilometer. Het zuiden van Oost-Vlaanderen wordt duidelijk slecht bedeed.

Een ander mogelijk richtcijfer is het aantal inwoners. Het vroegere arrondissement Oudenaarde telt meer dan 100.000 inwoners. Er wordt in een NMR-scanner voorzien per ongeveer 100.000 inwoners. In het hele arrondissement komt er geen enkele NMR-scanner. Het hele zuiden van Oost-Vlaanderen moet dus naar Gent, Kortrijk, Doornik of Ath, Aalst of Zottegem.

Iedere verplaatsing heeft ook een kostenplaatje. Zuid-Oost-Vlaanderen en in het bijzonder de stad waar ik vandaan kom, de armste gemeente van Oost-Vlaanderen met de op een na hoogste werkloosheidsgraad, is een socio-economisch achtergesteld gebied. Precies deze mensen zullen nog eens extra benadeeld worden als ze een NMR-scan moeten ondergaan. De financiële drempel zou een reden kunnen zijn om dat onderzoek niet uit te voeren, hoewel de medische noodzaak het enige criterium zou mogen zijn.

Daarom, mijnheer de minister, heb ik enkele vragen. Bent u niet van mening dat men meer rekening had moeten houden met het criterium regionale spreiding, wat duidelijk niet is gebeurd? Wat is de meerwaarde van een extra toestel in een universitair ziekenhuis in Gent en in Aalst, terwijl Zuid-Oost-Vlaanderen met meer dan 100.000 inwoners geen NMR-scanner krijgt? Bent u bereid rekening te houden met het criterium van de regionale spreiding als een of ander ziekenhuis een beroep zou aantekenen tegen de beslissing van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid? Wat vindt u van het feit dat de voorzitter van de VAR, die verantwoordelijk of mee verantwoordelijk is voor de uitspraak in beroep, tezelfdertijd voorzitter is van de raad van bestuur van een van de ziekenhuizen die een extra NMR-toestel heeft gekregen? In deze is de voorzitter dus rechter en partij tegelijk.

De heer Tom Dehaene: Ik heb alle begrip voor de moeilijke evenwichtsoefening die geleid heeft tot deze

beslissing. Er zullen altijd mensen zijn die zich benadeeld voelen. Het is dus een moeilijke oefening waarbij de minister knopen heeft moeten doorhakken.

Ik heb twee bijkomende vragen. De toewijzingsvoorwaarden waren blijkbaar door het federale niveau opgelegd. Mijn vraag is in hoeverre men daarin verschuivingen kon aanbrengen. Heeft men bij de verdeling van de scanners ook rekening gehouden met de zorgregio's of behoorde dat niet tot de voorwaarden die door het federale niveau werden opgelegd?

Mevrouw Vera Ven der Borgh: Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Dehaene. Is de minister bereid om na te gaan of de criteria niet nader moeten worden geanalyseerd? We moeten ze in alle objectiviteit durven in vraag te stellen. Iedereen heeft toch belang bij een zo ruim mogelijke spreiding.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Ik heb een voorafgaande opmerking omdat velen onder u verwijzen naar de problematiek van de spreiding. Ik zal straks uitleggen hoe de beslissing tot stand is gekomen. Bij het beslissingsproces, dat inderdaad geïnspireerd is door een federale regelgeving, is spreiding een van de elementen. Maar een element dat zeker ook aan bod is gekomen, is het streven van de federale overheid naar samenwerkingsverbanden en desgevallend fusies tussen ziekenhuizen, om zo veel mogelijk te voorkomen dat ziekenhuizen als kleine zelfstandige eenheden blijven functioneren. Dat moet men in het achterhoofd houden als men het resultaat bekijkt van een regelgeving die niet alleen gericht was op een eerlijke verdeling van de NMR-scanners, maar ook op het bevorderen van de samenwerking en de associatievorming binnen het ziekenhuislandschap. Dat element, dat hier nog niet belicht werd, kan gedeeltelijk verklaren wat op het eerste zicht misschien een anomalie lijkt.

Ik zal eerst even het kader in herinnering brengen dat bij de toekenning van de NMR's werd gehanteerd. De NMR wordt beschouwd als een zware medisch-technische dienst. De uitbating ervan is onderworpen aan programmatieregels die federaal worden bepaald. De gemeenschappen zijn bevoegd voor de planning en de erkenning, op basis van de federale programmatienormen.

U weet allemaal dat minister Demotte op 25 oktober 2006 een nieuw Koninklijk Besluit (KB) heeft uitgevaardigd houdende vaststelling van het aantal diensten met een magnetische resonantietomograaf. Hierdoor kunnen in België in totaal 84 diensten worden opgericht, waarvan 48 in het Vlaamse gewest, 27 in het Waalse Gewest en 9 in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Naast die 84 diensten zijn er ook nog de universitaire ziekenhuizen. In Brussel is er ook nog het monocommunaire AZ VUB. Ik heb niet graag dat dit debat een

louter gewestelijke toer op gaat. U weet dat ik graag zeg dat we met gemeenschapsbevoegdheden bezig zijn. U rekent op mij om dat af en toe eens te zeggen.

Voor universitaire ziekenhuizen geldt dat ze altijd twee toestellen mogen plaatsen, ongeacht het aantal opnames. Per faculteit geneeskunde mag er een derde toestel worden geplaatst. Indien het universitaire ziekenhuis meer dan 55.000 opnames realiseert, mag het een vierde toestel plaatsen. Men vraagt me wat daar de meerwaarde van is. Ik hoef er niet voor in te staan want het is federale regelgeving, maar men kan niet naast de motivatie dat het mee is ingegeven door de opleidings- en onderzoeksopdracht van de universitaire ziekenhuizen. Dat is uiteraard de verklaring waarom men er een afzonderlijke categorie van maakt.

Ik kom terug op de toewijzing van de 48 overige NMR's. Vermits er in het Vlaamse gewest nu al dertig diensten erkend zijn, betekent dit dat er in Vlaanderen nog achttien bijkomende diensten mogelijk werden, exclusief de universitaire ziekenhuizen.

De criteria van het KB van minister Demotte zijn er gekomen in consensus en na overleg met de radiologenvereniging Consilium Radiologicum Belicum. Het zijn dus de artsen-specialisten zelf die aan minister Demotte hebben geadviseerd om voorrang te geven aan een tweede toestel voor ziekenhuizen met meer dan 35.000 opnames boven een eerste toestel voor 15.000 opnames.

De heer Huybrechts stelt de vraag waarom men een toestel bijgeeft aan een grote instelling. Die consensus is dus mee geïnspireerd door de radiologenvereniging. Dat is niet zaligmakend. Ik wil alleen de context schetsen waarin die federale regelgeving tot stand is gekomen.

De heer Erik Tack: Ik heb niet goed begrepen wat er in die consensus staat.

– *Mevrouw Vera Van der Borgh, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister Steven Vanackere: Ik wijs even op de criteria in dit KB. Men gaat in verschillende fasen toewijzen op basis van opnames. Deze werkwijze is tot stand gekomen in overeenstemming met de vereniging van radiologen. De sector heeft die keuze dus mee bepaald. Of men kiest om een eerste toestel toe te kennen aan een instelling met 15.000 opnames of om een tweede toestel toe te kennen aan een instelling met 35.000 opnames, is een keuze die mee gestuurd is vanuit de wereld van de professionals.

Ik leg even uit hoe het heeft moeten functioneren. In een eerste ronde kan men aan een ziekenhuis dat een aanvraag indient voor een eerste NMR-toestel en dat

meer dan 25.000 opnames per jaar realiseert, bij voorrang een NMR toewijzen. Bij een aanvraag in associatie worden de opnames van alle ziekenhuizen in de associatie opgeteld. Met andere woorden, wanneer men zich samen achter een dossier schaaft, wordt het aantal opnames opgeteld en kan men misschien makkelijker aan die 25.000 opnames komen. Als Oudenaarde en Ronse samen een aanvraag hadden ingediend, dan was er nu een NMR toegewezen want samen hebben zij 25.000 opnames. Ook in Herentals en Geel was dat het geval geweest. Ik zeg niet dat een associatie moet of dat ik die wens. Ik signaleer alleen dat de ziekenhuizen uit die twee voorbeelden in de eerste ronde een NMR-scanner zouden hebben gekregen als er samenwerkingsverbanden waren geweest. Ik beoordeel niet of dat goed is of niet. Dat is toch belangrijk om te onderstrepen.

De heer Erik Tack: Ik lees: “Aan de voorwaarden inzake het aantal opnames kan door meerdere ziekenhuizen gezamenlijk worden voldaan, voor zover ze deel uitmaken van een associatie. In dat geval moeten de vestigingsplaatsen met de belangrijkste activiteit van ieder van deze ziekenhuizen zich binnen een afstand van vijf kilometer van elkaar bevinden.” Als de vestigingsplaatsen zich dus meer dan vijf kilometer van elkaar bevinden, valt men niet onder dat criterium. Dat lees ik in een schrijven van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

Minister Steven Vanackere: U leest dat heel goed maar u stopt met lezen bij de zin “De gemeenschapsminister kan daar een afwijking op toestaan.” Daar leest u niet verder.

De heer Erik Tack: Ik lees dat hier ook niet.

Minister Steven Vanackere: Het is wel zo. In het KB kan u lezen dat ik als gemeenschapsminister op dat ogenblik de kans heb om afwijkingen toe te staan. Ik heb niet meer of minder gezegd dan dat. Als er associaties zouden zijn, is de situatie op dat ogenblik anders. De eerste ronde – waar men een eerste toestel toekent bij meer dan 25.000 opnames – zou dan anders zijn gelopen dan vandaag.

In de tweede ronde kan een ziekenhuis een aanvraag indienen voor een eerste toestel als het meer dan 20.000 opnames heeft, eventueel via een associatie en eventueel met een afwijking toegestaan door de gemeenschapsminister. In deze ronde mag de gemeenschapsminister wel degelijk rekening houden met de geografische spreiding. De eerste ronde geldt voor de ziekenhuizen met meer dan 25.000 opnames. In de tweede ronde komt de gemeenschapsminister iets meer ter sprake.

In de derde ronde kan elk ziekenhuis met meer dan 35.000 opnames in aanmerking komen voor een tweede toestel. In de reële toewijzing zijn we al in de derde ronde. Als ik het goed heb, is er één geval voor de vier-

de ronde. Er bleef dus nog een toestel over. Het gaat over een ziekenhuis dat een aanvraag indient en dat meer dan 15.000 opnames per jaar realiseert. Het is dus een soort restcategorie. Het vijfde criterium gaat over de mobiele NMR.

De heer Erik Tack: Ik lees het hier nu ook: “Op deze maximale afstand van vijf kilometer kan door de minister een afwijking worden toegestaan in functie van een betere geografische spreiding en mits de ziekenhuizen die deel uitmaken van de associatie een gemotiveerde aanvraag indienen.” Een associatie tussen twee ziekenhuizen maakt men niet in een maand tijd. Er moet dus een associatie zijn vooraleer men een aanvraag kan indienen. Met andere woorden, twee ziekenhuizen die op tien kilometer van elkaar liggen en geen associatie hebben, kunnen geen gezamenlijke aanvraag doen. Zo begrijp ik het. Er staat niet: “in functie van een betere geografische spreiding en mits deze twee ziekenhuizen gezamenlijk een aanvraag indienen”.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer Tack, als de aanvraag van een associatie komt, kan het probleem van de afstand worden opgelost.

De heer Erik Tack: Zo lees ik het niet. Er staat: “die deel uitmaken van de associatie”.

Minister Steven Vanackere: Ik kan als voorbeeld Knokke-Heist en Torhout aanhalen. Deze twee ziekenhuizen hebben voor de aanvraag van een NMR-toestel een associatie gesloten. Ze hebben dat tijdig en gewild kunnen realiseren en daardoor de toewijzing van een toestel gekregen.

De heer Erik Tack: Ik heb in mijn gemeente een associatie meegemaakt.

Minister Steven Vanackere: U meent dat alleen een complete associatie, die bijna gelijk staat met een fusie, in aanmerking komt om als associatie te worden beschouwd. Dat is niet het geval. Wanneer men ten behoeve van dit dossier – de NMR en de toepassing ervan – een samenwerkingsverband realiseert, wordt dat als een associatie beschouwd. Dat gaat niet over de associatie die de voorbode is van de fusie. Het gaat om de gezamenlijke indiening van een NMR-aanvraag.

Instellingen die vandaag kiezen voor een gezamenlijke aanvraag, kunnen een geldig dossier indienen, zelfs al zouden ze op meer dan vijf kilometer van elkaar liggen. Het is geen huzarenstuk om dat voor elkaar te krijgen. Dat wil ik toch benadrukken.

De criteria moeten opeenvolgend volledig worden uitgeput vooraleer men kan overgaan naar het volgende.

Voor de verdeling van de achttien Vlaamse toestellen is een systeem gehanteerd dat volledig parallel loopt

met de vorige verdelingsronde, die stand heeft gehouden in de beroepsprocedure, zowel bij de VAR als bij de Raad van State. Dat betekent concreet dat we uitgaan van de theoretische toewijzing van een aantal diensten per provincie. We willen dus garanderen dat de verdeling provinciaal gezien evenwichtig is. We hebben rekening gehouden met de reeds erkende en vergunde diensten per provincie en met de universitaire ziekenhuizen. Zij vallen buiten die achttien toestellen.

Op basis van de bevolkingscijfers per provincie op 1 januari 2006, en in relatie tot de reeds erkende en geplande NMR's, geeft dit volgende resultaat. De provincie Antwerpen heeft recht op zeventien toestellen, er zijn er dertien erkend. Het UZA Edegem heeft een aanvraag ingediend. Vermits de universitaire ziekenhuizen uit de scope van de verdeling vallen, krijgt het UZA dit toestel toegewezen. Dan resten er nog drie toe te wijzen NMR's in Antwerpen. In de provincie Vlaams-Brabant blijven er vier te verdelen. In de provincie Limburg blijven er drie te verdelen. In Oost- en West-Vlaanderen blijven er telkens vier te verdelen.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de minister, kunt u aan de hand van die cijfers zeggen hoeveel toestellen het arrondissement Antwerpen krijgt, hoeveel er naar het arrondissement Mechelen gaan en hoeveel naar het arrondissement Turnhout?

Minister Steven Vanackere: Ik zie van mijlenver waar u heen wilt. Ik heb al gezegd dat de verdeling vertrekt van een provinciale logica. Die benadering kreeg ook in de vorige ronde de instemming van de VAR en van de Raad van State. Die zagen daar geen graten in. U kent het antwoord op die vraag al. Er was geen sprake van een arrondissementele benadering.

Het KB houdt wel degelijk rekening met een regionale spreiding, anders zou er geen sprake van zijn. Daarbij werd een zeker soortelijk gewicht van de instelling – een voldoende aantal opnames – als voorwaarde gesteld. Ik wil niet ironiseren, maar de NMR's zijn geen snoepjes om rond te delen. Daarom ligt het accent op de universitaire ziekenhuizen. Zij komen immers met een voldoende aantal opnames voor de dag. Ziekenhuizen die samen voldoende opnames kunnen aantonen, maken ook een kans.

Het is eveneens interessant om te weten welke ziekenhuizen de 25.000 opnames niet halen. Dat betekent dat men een hypothetische NMR toewijst. De allerlaatste scanner is dus echt toegewezen aan een instelling in Halle die 15.000 opnames moest halen. Verder zijn de NMR's toegewezen aan instellingen die alleen of gezamenlijk minstens 25.000 opnames hebben. Ik wil hier de

federale regelgeving niet verdedigen, maar ik versta de logica wel. Er wordt voldoende turn-over vereist.

Wat is de meerwaarde van een concentratie van NMR-toestellen in Gent en in Aalst? U beweert dat ik in Oost-Vlaanderen een regio blank laat, waardoor de afstand tussen twee toestellen vijftig tot zeventig kilometer bedraagt. Ik geef u mijn eerste reactie met heel veel reserve. In dit dossier hanteert men een veeleer Amerikaanse visie op de notie afstand. Wij zijn in België – anders dan de Amerikanen – overgevoelig voor afstand. Dertig kilometer afleggen om een behandeling te ondergaan, lijkt me echt niet ver. Men hoeft niet iedere week een NMR-onderzoek te ondergaan. Ik ben een voorstander van spreiding, maar niet elk onderzoek moet per se naast de deur plaatsvinden. De verdeling is niet alleen een zaak van spreiding, maar ook van voldoende gewicht. De toewijzing werd gedaan in functie van de criteria die strikt in volgorde moeten worden toegepast. Als u het niet eens bent met deze analyse, moet u minstens vaststellen dat ik de regelgeving moet toepassen. Ik kan heel hard mijn best doen om toe te lichten waarom ik die logica versta, maar zelfs als ik ze niet verstond, moest ik ze naar de letter toepassen. Dat is de bottomline van mijn antwoord. De administrateur-generaal van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid heeft de criteria strikt toegepast.

Zal ik rekening houden met een criterium van regionale spreiding bij de toekenning van deze toestellen als tegen deze beslissing van Zorg en Gezondheid beroep wordt aangetekend? De planningsvergunningen werden in groep behandeld waardoor alleen verschuivingen van vergunningen mogelijk zijn. Bij de toekenning werd reeds rekening gehouden met de regionale spreiding. Hiertoe werd het systeem van provinciale spreiding uitgewerkt. De federale regelgeving biedt weinig bewegingsruimte omdat de verschillende criteria strikt moeten worden gevolgd.

Wat is nu het vervolg van het verhaal? De VAR kan bijvoorbeeld oordelen dat een planningsvergunning niet moet worden toegewezen aan een ziekenhuis dat een tweede toestel krijgt, maar wel aan een aanvrager voor een mobiel toestel omwille van de betere geografische spreiding. In dat geval zal ik het advies inwachten en er de nodige conclusies uit trekken. Mocht er een eensluidend advies komen van de VAR, dan zal ik daar niet in tussenkomen. Alleen als het advies van de VAR strijdig is met of een nuance aanbrengt ten opzicht van het voorgestelde, heb ik als minister een zekere appreciatiebevoegdheid.

Als er nog aanvragen zijn die onder criterium 3 vallen en die niet gehonoreerd werden, kan ik in Oost-Vlaanderen bijvoorbeeld geen toewijzing doen aan een ziekenhuis dat een aanvraag indient voor een vast toestel en dat valt onder criterium 4U moet goed weten dat we

muurvast zitten in de federale regelgeving. Dat is een beperking. Ik kan er alleen maar uitvoering aan geven.

U vraagt me, mijnheer Tack, of ik het aanvaardbaar vind dat de voorzitter van de VAR tegelijkertijd voorzitter is van de raad van bestuur van een van de ziekenhuizen waaraan een NMR-scanner wordt toegewezen. Zoals bij alle adviesorganen, dienen de voorzitters zich te onthouden indien er dossiers worden behandeld die beïnvloed zouden kunnen worden door hun functie binnen de sector. Het is een probleem dat men uiteraard ook in tal van andere sectoren tegenkomt.

We komen dan bij de vraag waarom slechts één NMR-scanner aan de Kempen werd toegewezen terwijl die regio volgens u recht heeft op minstens drie tot vier NMR-scanners. U vindt dat op basis van een soort bevolkingsstatistiek waarbij u arrondissementeel redeneert. Ik begrijp uw redenering maar ik heb u de logica van de federale regelgeving uitgelegd. Bij een associatievorming zou de situatie er anders hebben uitgezien. Voor de inwoners van de Kempen is het belangrijk dat de vijf relatief kleine ziekenhuizen meer en beter gaan samenwerken. Ze moeten niet bang zijn dat ze daarom meteen een fusie moeten aangaan. Ze hadden een project kunnen indienen en zich kunnen associëren ten behoeve van dit dossier. Dat is niet gebeurd. Ik betreur de negatieve gevolgen voor de Kempenaars.

De voornemens tot toekenning respectievelijk weigering van een planningsvergunning voor een NMR werden verstuurd op 18 juni. De ziekenhuizen hebben vanaf die datum 1 maand de tijd om beroep aan te tekenen bij de VAR. De VAR zal groepsgewijs deze beroepen behandelen en de ziekenhuizen die het vragen, ook horen. Daarna brengt de VAR een advies uit over de beroepen. Voor de niet-betwiste toekenningen en weigeringen zal de administrateur-generaal van het Agentschap Zorg en Gezondheid aansluitend een definitieve toekenning of weigering betekenen. Indien het advies van de VAR hetzelfde standpunt inneemt als het voornemen tot toekenning of weigering, zal de administrateur-generaal de definitieve toekenning betekenen. Indien het advies van de VAR een ander standpunt inneemt, dan wordt het dossier aan mij ter beslissing voorgelegd. Ik denk dat de hele procedure over drie maanden afgerond zal zijn.

Mijnheer Dehaene, de federale normen laten geen echt vrije interpretatie toe. De zorgregio's zijn inderdaad niet toegepast. Men heeft per provincie gewerkt. Een NMR is een zware medisch-technische uitrusting. Men mag niet verlangen dat er overal zo'n toestel komt. We mogen de kosten voor de gezondheidszorg niet nodeloos laten stijgen. Ik heb het gevoel dat een te grote spreiding – met voordelen voor degenen die er behoefte aan hebben – financiële nadelen kan en zal hebben. Het soortelijk gewicht zou dalen en daarmee het adequate gebruik.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. U hebt beslist gedeeltelijk gelijk. Natuurlijk mag men met deze toestellen niet kwistig omspringen. Maar in de Kempen kennen wij wachttijden tot drie maanden. Dat is niet niets voor de patiënten.

De heer Dehaene sprak over een moeilijke evenwichtsoefening. Ik wil één zaak aanhalen. Als de ene regio beschikt over een toestel voor 77.000 inwoners en de andere regio over een toestel voor 210.000 inwoners, dan is er niet echt sprake van een evenwicht. Mijnheer de minister, u pleit voor een betere samenwerking tussen de ziekenhuizen. U kunt niet buiten de federale wetgeving. Samenwerking in de Kempen is noodzakelijk in het belang van de patiënten.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Mijnheer de minister, ik beaam dat men niet kwistig mag omspringen met dergelijke toestellen. Dat verandert niets aan het feit dat bepaalde regio's blinde vlekken blijven. Het enige criterium voor een arts om een NMR-scan voor te schrijven is uiteraard de medische noodzaak. Het mag niet de rentabiliteit zijn van een toestel dat hier of daar is geïnstalleerd.

Minister Steven Vanackere: U mag me niets doen zeggen wat ik niet heb gezegd. Ik ga ervan uit dat NMR-scans om goede redenen worden voorgeschreven. Om individuele toestellen te optimaliseren, heeft men er allicht alle belang bij om die niet te veel te verspreiden omdat de capaciteit dan misschien niet optimaal zou worden gebruikt. Ik wil uiteraard geen rantsoenering voorstellen.

Ik heb ook weer het W-woord gehoord, de wachtlijsten. Een patiënt kan nog altijd elders terecht. In Turnhout is er een NMR-scanner en in Geel komt er een. Ook in Antwerpen en Lier zijn er. De mensen uit de Kempen kunnen niet zeggen dat het compleet onmogelijk is om toegang te hebben tot die dienstverlening. Als een arts een NMR-scan voorschrijft, kan een patiënt een beroep doen op een NMR-scanner.

De heer Erik Tack: Ik heb niet willen suggereren wat u niet hebt gezegd. Dat is duidelijk.

Mijnheer Dehaene, het is evident dat er criteria moeten zijn voor de toewijzing van een beperkt aantal toestellen, want anders ontstaat er willekeur. Ik blijf erbij dat ik vrees dat die criteria niet helemaal tegemoetkomen aan de doelstelling waaraan ze ten gronde zouden moeten liggen.

U hebt gesproken over het Consilium Radiologicum Belgium. Ik ken die instelling niet. Wie vertegenwoordigt ze: de patiënten, de radiologen of een deel

van de radiologen? Meestal vertegenwoordigt men zichzelf, maar daar wil ik nu geen uitspraak over doen.

Wat u zegt over afstanden klopt: hoe groter het land, hoe relatiever de afstanden zijn. In Duitsland zijn afstanden al veel minder belangrijk dan bij ons en in de VS of Australië is dertig kilometer onbeduidend. We leven echter in Vlaanderen waar afstanden anders worden ingeschat. We moeten rekening houden met de Vlaamse realiteit en niet met de realiteit in de VS.

Is het volgens u nog mogelijk om – via een nog snel te realiseren associatie – beroep in te stellen tegen de beslissing?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mijnheer Tack, de evenwichtsoefening waarnaar ik heb verwezen, houdt rekening met verschillende factoren die zijn opgelegd door de federale overheid. U verwijst alleen naar het aantal inwoners. De evenwichtsoefening werd ons opgelegd door de federale overheid en houdt blijkbaar rekening met een aantal andere zaken. Als u het daar moeilijk mee hebt, dan moet u niet deze maar de federale minister aanspreken. Mijn uiteenzetting vloeit voort uit de federale beslissing. U focust volledig op het aantal inwoners. De federale overheid heeft beslist dat dit niet het enige criterium is.

Minister Steven Vanackere: Vermits mijn partij niet vertegenwoordigd is in de federale regering, voel ik me niet geroepen om nog meer pogingen te doen om de federale regelgeving te begrijpen dan ik al heb gedaan. Ik heb gewezen op een aantal objectieve elementen die kunnen verklaren waarom men die weg is opgegaan. Vermits de commissieleden het vooral hebben gehad over de spreiding en niet zozeer over het minimum aantal opnames, heb ik dat in de verf willen zetten. Ik zal me niet verder uitsloven om uit te leggen waarom het federale niveau heeft gedaan wat het heeft gedaan. We kunnen alleen maar akte nemen van de beslissing van de federale overheid. We moeten dat toepassen.

De administrateur-generaal heeft beslist op basis van dossiers die tegen 15 januari 2007 binnen moesten zijn. De eventuele uitweg die u nog zag, is jammer genoeg gesloten. Ook al organiseert men nu nog snel een associatie, men kan niet meer in aanmerking komen. Er is alleen nog de beroepsprocedure van de VAR.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
